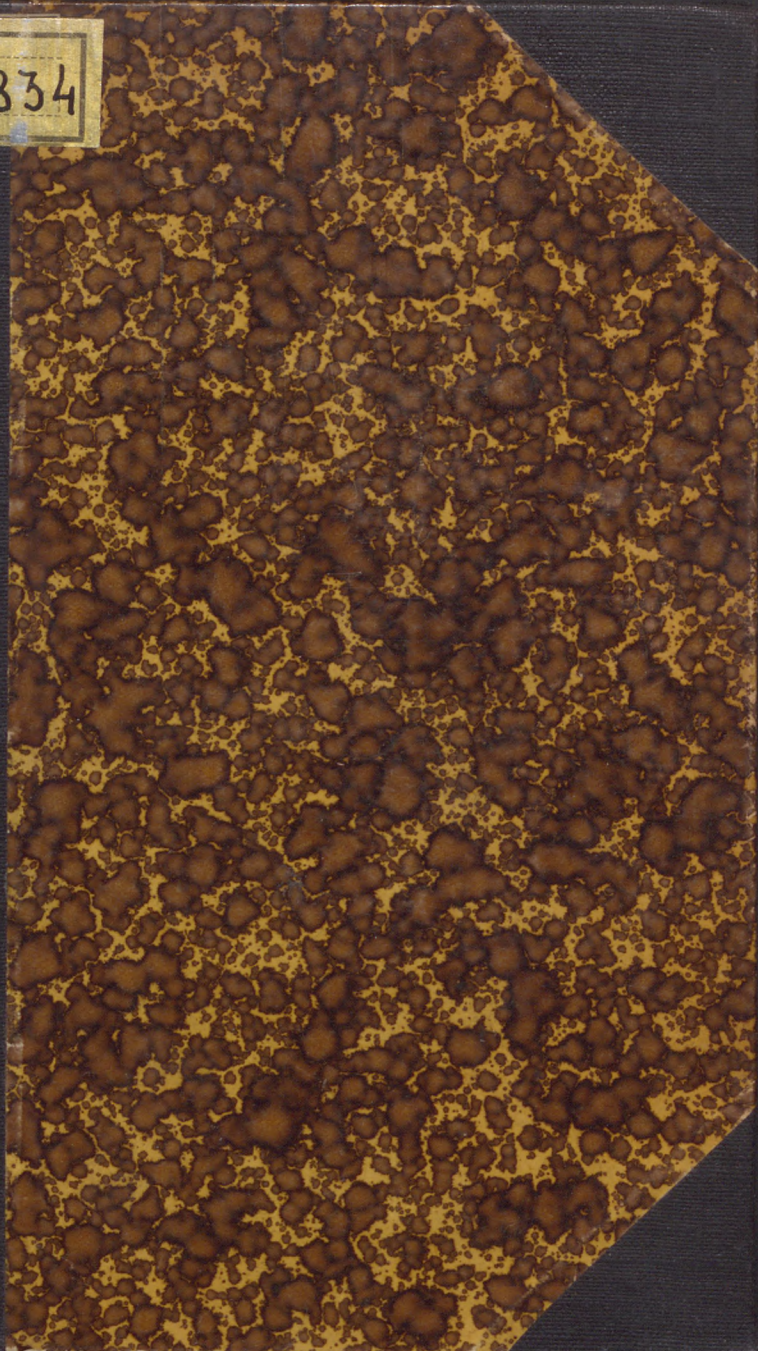
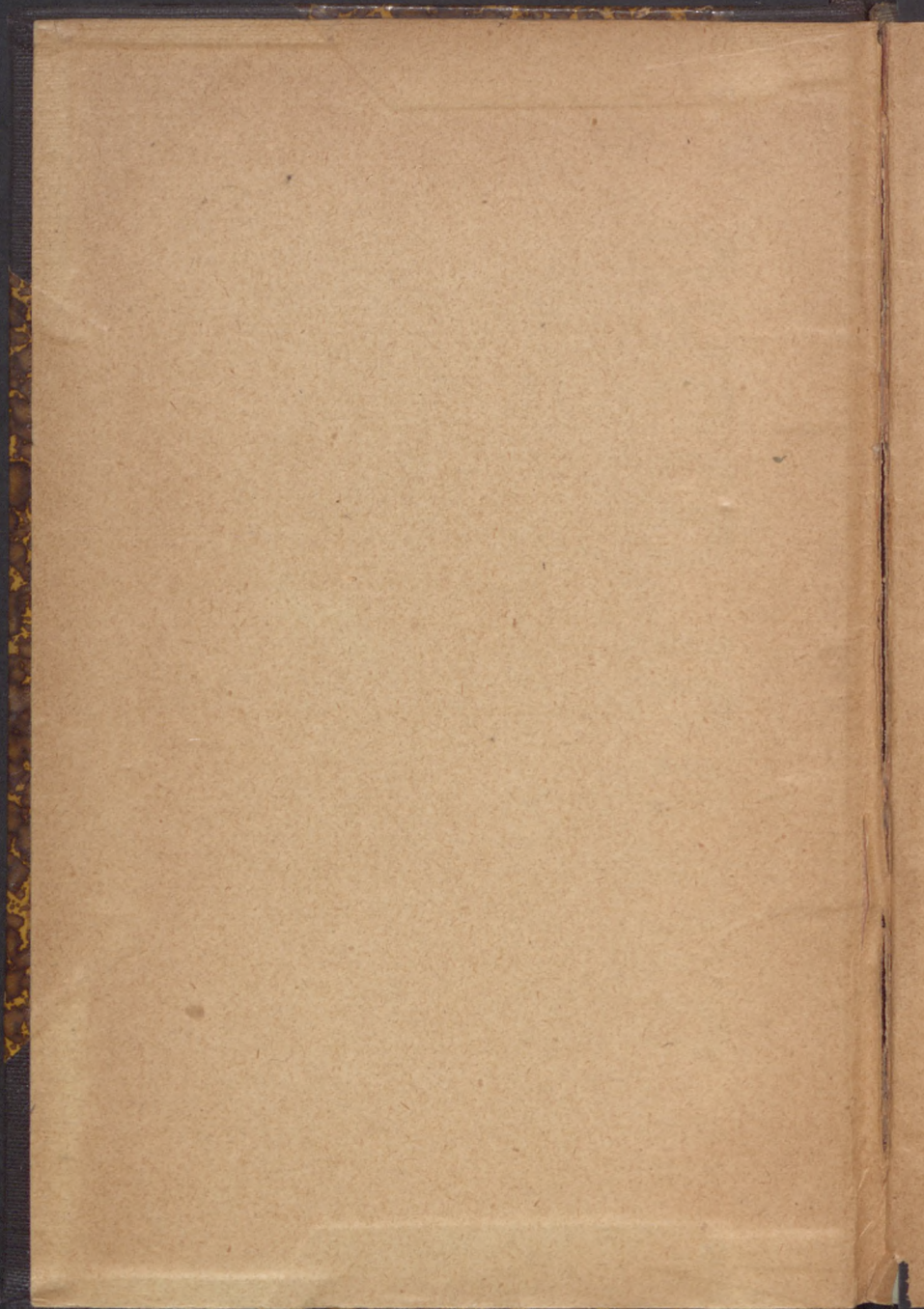

17834

IFJ. HEGEDÜS SÁNDOR

AZ
ÉLET TÜZE

— KELET REGÉJE —

ÁRA **60** FILL.

AZ ATHENAEUM IRODALMI ÉS NYOMDAI
RÉSZVÉNYTÁRSULAT KIADÁSA BUDAPESTEN

A Modern Könyvtár eddig megjelent számai:

(szakok szerint csoportosítva).

1. Költői művek:

Alba Nevis új versei: Egy szereelmes lány könyvéből. (94. szám.)	—40	Brody Sándor: A felboncolt szív. (898.)	—20
Bacsányi János: Költményei. (285—286.) Sajtó alá rendezte Váry Rezső	—40	Cholnoky Viktor: Beszélgetések. (19—20.)	—60
Babits Mihály: Wilde Oszkár verseiből (408—504)	—40	Courteline George: Boubourouche és négy kis bolondság. (121.)	—40
Berde Mária: Versek. (187—188.)	—40	Csáth Géza: Schmith mézeskalácsos. (132—133.)	—60
Carducci Giosué: Költményei. (14.)	—40	Csehov Antal: Dráma a vadászaton. (374—378.)	1.—
Füst Milán: Változtatnod nem lehet. (A költő arcképevel.) (336—339.)	—80	Csécsey Imre: Az élet felé. (126.)	—40
Gellért Oszkár: Gyűjtemény verseiből. (107.)	—40	Conan Doyle: Veszedelem (447—448.)	—40
Heine Henrik: Atta Troll. Nyáréji álom. (158—159.)	—60	Davis Richard Harding: A vöröskeresztes leány. (444—4 6.)	—60
Kafka Margit: Utólszor a lyrán. Versek. (246—247.)	—40	Dobos István: Repülőgéppel a fronton. Egy hadipilóta feljegyzései. (499—500)	—40
Kemény Simon: Balkon. (A költő arcképevel; Vadász M. rajza.) (391—392.)	—40	Dostojevskij M. Todor: A nagybácsi álma. (41—44.)	1.—
Kosztolányi Dezső: A szegény kis gyermek panasza. (3.)	—40	Ego: Kleinman Márta. (22.)	—40
— Oszki koncert. Kártya. (54.)	—40	Fehér Sándor: A mester. (197.)	—20
Lenkel Henrik: Evgyűrűk. (381—388.)	—60	Földi Mihály: Péterke, Szeppi, meg a többiek. (233—236.)	—80
Peterdi Andor: A sátor alatt. (10.)	—40	France Anatole: Epikuros kertje. (89—90.)	—60
— A pacsirta énekel. (150.)	—40	Gajary István: Az utolsó Drághfy. (394—395.)	—40
Rabindranath Tagore költői műveiből. (A költő arcképevel.) (360—362.)	—60	Gauguin: Noa-Noa. (119—120.)	—60
Reichard Piroška: Az életen kívül. (127.)	—40	Hamsun Knut: Pán. (170—178.)	1.—
Somlyó Zoltán: Az átkozott költő. (Megbeszélések az Istennel.) (65.)	—40	— New-Foundland zstonyain. (259.)	—20
— Sötét baldachn. Versek. (302—304.)	—60	Ifj Hegedüs Sándor: Az élet tíze. (Kélet regéje.) (505—507)	—60
Szllágyi Géza: Versek. (175—177.)	—60	Heine Henrik: Firenzei éjszakák. (434—436.)	—60
		Jensen Hermann: A csatatér árnyai. (1 an regeny.) (428—431.)	—80
		Kafka Margit: Csonka regény és novellák. (49.)	—40
		Kálnoki Izidor: Négylábuak és több-lábuak. (204—205.)	—40
		— Füst és hamu. (308—310.)	—60
		— Háborus tréfák. (437—438.)	—40
		— Ujságíró-iskola. (486—489)	—80
		Kantzai Ferenc: Bűntársak. (118.)	—40
		Karinthy Frigyes: Igy irtok föl (Irodalmi karrikatúrák.) Major Henrik és Dezső Alajos rajzaival. (108—112.)	1.20
		— Ballada a néma férfiakról. (182.)	—20
		— Budaepsti Emlék. (Szatírak és humoreszkek.) (260—265.)	1.20
		— Találkozás egy fiatalemberrel. (314—315.)	—40
		— Grimasz. (Szatírak és humoreszkek.) (374—378.)	1.—
		— Beszéljünk másról. (449—453.)	1.—
		— A repülő ember. (460—461.)	—40
		Keller Gottfried: Ruha teszi az embert. (389—390.)	—40
		— Hét legenda. (417—420.)	—80
		Köbor Tamás: Egyveleg. (50.)	—40
		Kosztolányi Dezső: Bolondok. (95—97.)	—80
		— Beteg lelkek. (215—216.)	—40

2. Elbeszélő, elmékedő és humoros művek:

De Amicis: Lelkierő. (245.)	—20
Audoux Marguerite: Marie Claire. (58—59.)	—60
Balázs Béla: Történet a Logedy-utcsról, a tavaszról, a halálról. (221.)	—20
— Dialogus a dialogusról. (300—301.)	—40
Balzac de Honoré: Alarcos szerelem. (91—92.)	—60
— Chabert ezredes. (227—229.)	—60
Barta Lajos: Az ige terjedése. (496—498.)	—60
Bán Ferenc: A tizenketedik. (169.)	—40
Bang Herman: Élet és halál. (116—117.)	—60
Biro Lajos: A császár és más férfiak. (70.)	—40
— Szőlők országja. (75—76.)	—60
— A jövő országútján. (183.)	—20
Braun Laurids: Van Zanten boldog évei. Szerelmi regény Pelli szigetéről. (272—276.)	1.—
Bródy Miksa: Klothó. (292—295.)	—80

IFJ. HEGEDÜS SÁNDOR

AZ ÉLET TÜZE

(KELET REGÉJE)

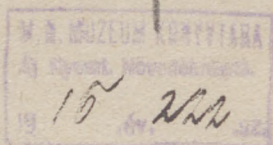

ATHENAEUM R.-T. KIADASA

~~Hang. k.
348~~ (8)

17.834/505-507

A perc lelke

A királyi rabnő a rácsos ablak mögül unottan nézett ki a szabadba, mikor egy kavicsütéstől megcsörrent az ablak és ő felriadva lenézett a kerti részre. Egy ifju állt ott, kezében virágokat tartott, hosszuszáru vizi liliomok voltak azok, nagy lapátos levelek közé takarva. És az ifju egyre integetett. A rabnő felnyitotta az ablakot és kiszólt:

— Hogy merészkedtél ide?

— Gazdád kilovagolt, láttam, amint lovászaival utra kelt a messzi hegyek felé, ezért elhoztam a vizi liliomok e csodás virágait neked, ott szedtem őket tul az ingoványon, életem veszélyeztetésével, és várva-vártam arra a pillanatra, hogy átadjam neked. Légy jó és fogadd kegyesen őket, üveg poharakban gyönyörűen pompáznak és egész szobádat felékesítik!

Néra elnézte az ifjut.

— Jó, add ide a virágokat, majd selyemszálát bocsatok le az ablakból és akaszd arra őket, aztán siess el megint!

— Inkább felkuszom az ablakhoz a fal kővágásain, de azt a jutalmat, hogy kezéd csókolhassam, el nem engedhetem sohasem!

— Mindég bolond vagy, — szólít Néra.

— Dehogy, csak epedő vágy emészti bensőmet, —

hangzottak az ifju szavai. — És hidd el, több csókolni a kezedet, mint kéjes csókban ölelni másokat. Ne légy ezért fukar, jer le, jer ide a kertbe és itt a virágok között, hol annyi az illat, hadd járjak pár lépést melletted, hidd el, elég okos vagyok arra, hogy mindenről beszélek neked, csak egyről nem, amely, ha nem kellemes neked, szívesen elhallgatom! Csak a kisujjadat kell felemelni és leinted a szót, azt a szót, amely lesiklott a helyes utról, amelyre kitérnem nem szabad! Annyi szín van a levegőben és a felszálló párában annyi hangulat, hogy ébred az ember lelke és a színes szavak kergetik egymást az ember képzeletében, hogy egy szép, édes melódiát adjon elő öntudatlanul, csak egyszerű szavakat idézve! Nézd, innen, ahol én állok, látok egy gyönyörű felhőcsoportot, amelyet csak a déli ég puha szellője tud összerakni, hogy arany nappal megvilágítva, egy csodálatos alakzatot formáljon, melyen diadalszekéren áll egy gyönyörű nő-alak és arany szekerét sárgaszőrű oroslánok vontatják! Nézd, most kezét felemeli a nő, most arany galambok szállnak feléje!... És egyszerre összefut az egész egy nagy, fényes gömbbé, amelyet csak a nap sugároz be. Most uj alakulat képződik... De jer, Néra és nézd meg e csodát...!

— Csak beszélj, hallgatom, — felelt Néra, — a szó elér idáig is és tőled függ, hogy van-e oly erőd, hogy érdeklődésemet képes vagy-e ébren tartani, vagy eltűnök az ablak mellől és akkor beszélhetsz önmagadnak, vagy keresheted a szókat aztán, amelyek jobb hatásuak lettek volna, mint amiket elmondtál!

— Jó, — felelt az ifju, — elfogadom kegyetlenül kegyes ajánlatodat és segítségül hívom a vizek sellőit, a virágok lelkeit, a fák hatalmát, a lég vándorait és a teremtő összes látható és láthatatlan hatalmait, hogy engem segítsenek!

— Magas pártfogóid vannak, — nevetett Néra.

— De magas nő kegyéért küzdök is és jól tudom, csak csoda segíthet rajtam. Látod, én hiszek a titkos erők hatalmában és hiszem azt, hogy az egy irányba összpontosított akarat magával ragadja, magához szivja a kisebb erőket, hogy neki segítsenek!

Ebben a pillanatban egy gyönyörű tollazatu madár szállt a közeli fára és kis fejét bólogatva csattogni kezdett egy édes dalt. Az ifju elhallgatott és ő is és Néra is a madárra figyeltek. Volt valami olyan édes annak a kis madárléleknek énekében, hogy mindketten örömmel hallgatták azt. Mintha a madár nekik énekelt volna, mintha az a dal nem egy madárdal lett volna, de valami kis istenségnek csattogó szava, mely a szerelmet hirdeti. Néra ránézett az ifjura és látta, hogy annak mindkét szeme úgy fénylik, amint felé tekint, mintha kis napgolyók fénylenének a szemüregben, az egyszerű szemek helyett. Kis szellő támadt és amint Néra kihajolt az ablakon, a fehér futórózsával befuttatott ablak fölött egy pár szál nyilott fehérrózsa a széljárásra lehullatta fehér leveleit és azok ráhulltak Néra szép fejére és ráhulltak az ablak alatt álló ifjura.

— Látod, — szólt az ifju, — virág hull onnan rám, ahol te megjelenesz, látod, dal csendül meg ott, ahol a te alakod feltűnik, látod, balzsamos fuvalat kél át a csendes levegőn, ahol a te lényed megmozdul és minden mássá lesz az egész környezetben, ahol te megjelenesz. És mégis tétovázol, még sem hiszel a finom kis jeleknek, melyeket nem én, de az örök természet int feléd. Jer, Néra, jer, siess oda, ahol mindig dal fogad és ahol gyengéd öleléssel fon körül a lég illata. A vizparton, mely ide látszik, új szépségek várnak rád és minden új színben, hangulatban, felfogásban éled meg, ha feléjük mégy. Jer, tudok kagylókat, melyek csodás

módon tárják fel a tenger titkait és tudok szép kövekről, melyek csiszolva csodamódon fénylenek. Csinálok színes kagylóhéjból egy érdekes nyakéket neked és fényesre csiszolok különös köveket, hogy azok mind neked fényeljenek! Játék lesz és mégis ujszerű, mert lesz benne sok szín, sok változat és az ismeretlen dolgok valóvá tétele, a rejtélyek megoldása és egy mesebeli hangulat felidézése, amelyet megjelenít a tenger, a kagylók, a sziklák, a fénylő kövek, a partoldalon hulló virágok és a magasban szálló madarak!

— Ez mind banális, amit te mondasz, én valami mást keresek!

— Valami mást, Néra, valami veszélyes dolgot talán? Néra szeme felcsillant e szóra:

— Lehet!

Ebben a pillanatban az ifju felszökött és macskamódra kuszni kezdett a fal oldalán, fel a magas rácsos ablak felé. Néra megijedt:

— Mit akarsz?!

— Oh, csak átadom a virágokat, — hangzott a felelet. És egy-két pillanat és az ifju már ott volt és az ablak rácsozatába kapaszkodott.

— Lezuhansz, — felelt most Néra.

— Féltesz? — kérdezte az ifju.

Néra vállat vont és lebiggyesztette ajkait. Ekkor az ifju másik kezével átnyújtotta a virágokat:

— Nézd meg őket, szépek, bár lehajtják fejüket, azért üdék, de azért szomorú virágok ezek, a vizek rejtélyes mélye teszi őket ily szomorúakká.

Néra átvette a virágokat és kezét a rácsra tette, melyeket az ifju csókolni kezdett.

— Ne, ne légy oly ostoba már, — szót Néra, — most menj szépen haza és tünj el mielőtt itt lelnek!

Remélem, nem az a célod, hogy bajt hozz reám, ha már önmagadat semmibe veszed?

— Nézd, Néra, nézd a napot, most ránk néz a felhők közül és gyönyörködik e szép jelenetben. Én úgy csüngök itt, mint a gyümölcs a fán, bár csak kezedet csókolhatom. Nézd, hajolj közelebb, hadd érintse ajkam szép hajadat, vagy a homlokodat, oh add az ajkadat.

Néra tagadólag intett, de arra felé hajolt és az megsókolta arcát, de ebben a pillanatban elvesztette az egyensúlyt és leesett a magasból. Néra eltűnt az ablakból és az ifju fájó tagokkal ott hevert a földön. Hamar összeszedte magát és Néra, aki a zajtól riadt meg, újra megjelent az ablaknál:

— Nagyot estél, ugy-e?

— Oh semmi ez, — felelt az ifju, — ha lehet, újra felkuszom és addig és addig próbálok e vakmerő utat, míg ajkad ajkamat nem érinti!

Néra nevetett:

— Akkor sok zuhanás vár még reád.

— Nem az számít, — csak az eredmény az, ami érdekel!

— Furcsák vagytok ti férfiak, oly mohók, mint a kiéhezett ragadozók és amellelt oly meggondolatlanok, mint a gyermekek. Csüggedést nem ismertek, amíg célotokat el nem éritek, de akkor aztán nagyhamar összeomlik mindaz a nagy lelkesedés, mindaz a nagy akarat, mintha elfujta volna a szellő. Azért valahányszor látom, hogy ablakomnál egy-egy megjelen, mindig a záporosőre gondolok, mely nagy sietve jön és aztán pár percig ontja magából vizerejét, aztán tova fut és kisüt a nap és nyoma sincs az egész fergetegnek. Furcsa lobogás a ti lelketek, egy percre van összpontosítva annak minden ereje, csak az egy perc éljen, a többivel nem törődtek!

— Egy perc, igen, Néra, de minő perc az. Minő mélységes erő van abban az egy percben, minő bódító mámor száll fel az ember lelkében, mennyi szín, mennyi fény ragyog az ember belsejében, mert az az egy perc, de hosszú órák, napok, gyakran évek lelke az, amely csak addig él, amíg az ajkat éri az ajk és aztán elhal és lehervad, mint a titokzatos virág, mely minden erejét illatárba lehelte. Látod Néra, és éppen ez a szép, mert mennyi kin, mennyi vágyódás s mennyi szenvedés szorul abba az egy percbe be és bár az egész csak egy pillanat, de míg azt eléred, nehéz időket kell elszenvedni érte. Ez az ingere, ez a titka, ez az ereje éppen annak a percnek, mert éppen szenvedésünk, vágyunk és epedésünk az, mely annak az édes percnek lelket ad. Mert Mit ér az idő, melynek lelke nincs, csak tovatűnő semmiség, mely üres és semmi emléket nem hagy, csak egy látományszerű valami, ami értékkel nem bír. De a perc, Néra, az a perc, melynek lelke van, az minden, amit az ember számára az élet adhat. És ezért, ha mosolyogsz azon, aki e percért küzd, ne feledd, művészet, tudomány, érzés és a világ minden tudománya kell ahhoz, hogy felszítva egy nőt lelke révén, megjöjjön az a perc, amelynek lelke van. És ha nem költő az, aki e percért küzd, utálatos és undorítóan fog teteszeni, de ha lelke mélyéről csodás érzések kelnek a vágyódónak és képes színes sugarakkal bevonni azt, akkor mint egy gazdag, melódiadus költemény, úgy fog emlékében visszamaradni a nőnek is az a perc, amely nehéz idők sóvárgása után végre élt és bübajos érzéssel telítve megjelent. Látod, ez a perc, amiért én is küzdök és erről a percről nem fogok lemondani sohasem! Mert több ez a perc, mint egy élet unalmas időfolyama, — mert ez a perc az, amelyben benne van az élet, a szerelem, az érzések és az összes titokzatos erők lelke!

Ekkor lódobogás hallatszott. Néra egy virágot dobott az ifjura és szólt:

— Most sietve tűnj el, — máskor is eljöhetsz!

Az ifju felvette a virágot, ajka közé tette és aztán lesietett a vizpartra és alábukva a viz alá, uszva tünt el az édes kertből, hogy elkerüljön minden kíváncsi szemet.

A csodálatos sziget

Csónak uszott a sima viz tükrén és a magános sziget felé haladt. Kis fátyolkabin emelkedett a csónakon, amelyben finom vánkások voltak és e selymek között pihent Néra, a királyi nő. Egy kopár szigetre vitette magát, mert annak vörös ragyás sziklatömege érdekelte őt, mert sokszor látta palotája ablakából e kötömgén játszani a lemenő nap vörös tüzét. Egyedül volt a csolnakon és egy meghitt evezős hajtotta a járművet. Néra szerette a magányt, szerette kerülni az embereket, akiktől csak rosszat kapott, ő félt a férfaktól. Számára a férfi a gonoszságot jelentette, amely az ő magános lelkére csak csalódást és keserőséget hozott. Amint tehette, ezért azonnal szökött előlük. A viz csöndes volt és a sugarak gyönyörű szinpompával játszadoztak rajta, napfény volt bőven a levegőben, mert a tiszta déli égen a ragyogó nap teljes pompával világíthatott. Az evezős erős kézzel hajtotta a járművet és oly buzgón, mintha valami csodavágy hajtaná őt is, hogy minél előbb elérjék a magános szigetet.

Néra elnézte az evezőst, amint az nekifeszült izmokkal dolgozott és csodálkozva látta, hogy annak erős, izmos nyaka és szép fehér karja mily ellentétben van őszülő fejével. Alakja egyáltalán nem görnyedt, de épp oly egyenes, mint azé az ifjué, aki pár hét előtt ablaká-

nál megjelent és azóta minden reggel virágok vannak ottan, jelezve az ifju vágyát, nem hervadó szenvedélyét. Nem ismerte az ifjut, de mégis gondolt rá és érezte, hogy jó, ha az emberre szeretettel gondolnak. Érezte, hogy ez ugyanaz az ember lelkének, mint a meleg napfény az emberi testnek, amely nem tud betelni az édes, az arany nap életet sugárzó erejétől. A csónak közeledett a parthoz és egy kis szűk öbölbe futott. Az evezős partra ugrott, egy sziklához erősítette a csónakot, aztán begázolt a vízbe és Nerát karjai közé véve, vitte ki a partra. Néra érezte, hogy gyöngéd kezek tartják és oly gyöngéden fogják, mintha üvegpoharat vinnének. A partról Néra visszaszót az evezősnek:

— Öreg! Fügék vannak egy kosárban a csónak alján, azt hozd utánam, én addig felmegyek a sziklacsucra megnézni a lemenő napot.

Az evezős a csónakhoz lépett, elővette a fügés kosarat és egy hirtelen mozdulattal levette fejéről az őszülő parókát és megmosta festékes arcát, aztán futva sietett Néra után, ki a sziklákon haladt fel, a csucs felé. A kis vörös-ragyás sziget izzott a napfényben és oly forró volt a levegője, mint az indiai nap tropikus melege.

Az ifju nagyhamar utolérte Nerát és eléje nyujtva a gyümölcs-dus kosarat, így szólt hozzá:

— Hü szolgád áll előtted, Néra, aki elkísért e pusztaszigetre, veszélyeztetve életét és feláldozva mindent, mit csak ember egy nőért áldozhat, azért az egy pillanatért, hogy téged láthasson, veled lehessen!

Néra meghökkenve ismerte fel az evezősben a rajongó ifjut:

— Hogy merészeltél idejönni?

— Megvesztegettem meghitt emberedet és arcát utánozva, én álltam helyére. Téged veszély nem fenyeget,

a csengő arany jó lakat és a hű szolga ajkát lezárja az jobban, mint a legszigorubb parancs.

Néra arcát harag futotta át, és szeme fényesen villant fel, mintha indulat cikkázott volna lelkén át:

— Tudod-e mit tettél? Ostoba tetteiddel oktalan módon hirbe hozasz! Meggondolatlanabb vagy te játszadozó gyermeknél és ostobább egy éretlen, sihedernél. Mi ment-séget tudsz felhozni tettekre?

Az ifju pedig eképpen felelt:

— Mily szép vagy, Néra, mikor haragszol, mennyi szenvedély lakik benned, hogy hangod így csilingel a harag hullámai között! Látod, én nem látok mást, sem az embereket, akik ott laknak a szárazföldön, sem ezt a szigetet, melyen most állunk, sem a nagy tengert, mely ezt körülveszi, csak téged látlak! A tenger mint egy orgona bug e sziget körül és mikor te megszólalsz, elhal annak a hatalmas hangszernek mélységes hangja és csak a te hangod szól, csak az csilingel és én csak azt hallom, mert abban több zene van, mint az összes orchesterek munkában levő hangszereiben. És nem látom a napot sem, amely aranyfátyollal borul erre a vidékre, hogy élővé tegye azt, ami holt és istenivé azt, ami élő! Én csak téged látlak és azt hiszem, ez a sziget, ahol most állunk, ez a te szigeted és ez a sziget egy mesebeli édes tartomány!

— Eh, rajongó vagy — felelt Néra és feljebb ment a sziklák között. Az ifju lassan haladt nyomában és így érték fel a sziklafokra. Az egész sziget nem volt nagyobb pár holdnál és nem volt azon más, mint elkényszeredett fű és vörös kő, mely a talajt alkotta. Néra leült a felső sziklára és intett az ifjunak, aki melléje ült egy közsámolyra, mely Néra lábai előtt feküdt. Sokáig csendben voltak, Néra a tengert nézte és nem szólt, majd visszafordult és szeme találkozott a rajongó tekintetével.

Néra arca kisimult és szeme fénylett, majd egy mosoly suhant el ajka körül és így szólt:

— Bolond vagy, rajongó vagy!

— Az vagyok — felelt az ifju — és én lenézek mindenkit, aki nem az, mert csak addig érdemes élni, míg az ember rajongani tud. Amikor a rajongás elhal az emberben, akkor elhal az ember lelke is. És ha így rád nézek, Néra, akkor oly szép, oly csodálatos, oly gazdag lesz előttem az élet, mint egy termő fa, amely rogyásig van megrakodva érő gyümölcscsel. És ezek a gyümölcsök édesek, mert örömeiben teremte őket a fa, hogy másoknak is örömet szerezzen termésével!

Csend volt körülöttük, csak a tenger verdeste a sziklapartot és mormolt csodálatos melódiákat, amelyek mindig újak és mindig változók, mint a víz játéka a hullám tarajával. A nap vörösen hajolt a láthatár felé és a kis sziget vasoxidos talaja még vörösebbé vált és olyan lett az egész ott a nagy víztömeg közepén, mint az izzó máglya, mely égő kövekből van összerakva. Csupa némaság volt Néra és csupa szó, csupa izgalom Caz ifju. Az asszony hallgatásában volt valami a kristálykövek fenségességéből és az ifju lángolásában tűz vibrált, valami oly erős, oly hatalmas, mint az az örök tűz, mely a föld alatt él és csak helyenként ölti fel nyelvét a meghasadt krátereken át a föld színére. Nagy méretek voltak ezek, melyek a lélek nagy vonalain alapulnak és vagy szétágaznak vagy összefutnak eggyé fonódva.

Néra a kosár után nyult és kezébe vett egy érő fügét. A nedv kicsordult a kezére és az ifju finom kendővel letörölte azt, a kendő finom volt és az asszony megérezte az ifju keze melegét, mely remegve érintette az övét. Elkapta kezét és büszke fejét magasra emelte.

Ekkor lágyan kelt az esti szél, mely a part öblében

született és errefelé suhant és ekkor lágyan szólt az ifju:

— Oh Néra, ha itt ülök melletted, akkor azt hiszem, hogy kelet meséinek boldog perceit élem át, melyek át vannak szöve arannyal, napsugárral és titokzatos virágok illatával. És valami érdekes zenét hallok, mintha ezüst hárfán játszanának a viz sellői és ezt csak annak szabad hallani, aki téged lát! És ez a sziget pedig itt, amelyen vagyunk, ez egy elszakadt része a paradicsomnak, amelyben még meg van az őstermészet el nem hervadó ereje. Mily csodás viráglugasok vesznek téged körül és mind úgy hajtja feléd virágait, mintha dicskoszort akarna tenni homlokodra. Lábaid elé borulnak a fűvirágok, melyeknek szára egy sor virág, feléd simulnak a páfrányok, melyeknek minden levele egy-egy legyező. Gyönyörű gazdagságban sorakoznak körülötted a Hortensziák, színük változó, mint a színes kagylóhéj, melyet felszínre dob a tenger árja. És ősligeteket alkotnak körülötted a Magnoliák és az Eucalyptus fák. És egyszerre mindenütt, ameddig a szem ellát, csodanövényzet hódol a te szépségednek! Egy Sobralia lilafehér liliomvirággal bólogatva int fejével feléd, amint a fehér liliomok táborából felemelte szintjátzó kelyhét. És van-e pálma és van-e ősnövény, melynek drága alakja meg ne jelenne ott, ahol a te alakod megjelen. Csodapálmák vesznek körül, amilyenek csak indiai ég alatt teremnek és úgy fonódnak, úgy szövődnek, mintha levéltrónt készítenének neked, amelyen te puhán ülve simogatnád a hódoló virágokat. Szinte látom a trónt; a Philodendron kövér leveleiből készült az és mellette két Panderuspálma áll, melynek kócsagtollhoz hasonló a levéldisze. Zöld kócsag ez, mely a szélben szépen lübbeg és a Sabal-pálma büszke levelihez csapódik. Fejed fölött egy Pothos futó hajlik vissza és egy nagyméretű négylevelű lóherét terjeszt

föléd, különös testének furcsa levéldiszeit. És jobbra és balra evezőszerű pálmák oly tömegben tolják fel nagy leveleiket, mintha ők volnának a gárdisták, akik meg akarnak óvni a változó szellő elől, hogy enyhe és balzsamos levegő lengjen körül folyton, az ő egyforma édes illatával. A napsugárnak is csak ritka helyen szabad lenézni rád, nehogy felégesse hófehér bőrödét. Az egész természet hódol neked, hogy oly szép legyen virágdiszével ő is, amily szép te vagy a te egyszerű mi-voltodban!

Ekkor Néra így szólt az ifjuhoz:

— Csodálatos pálmákról, füvekről és virágokról beszéltél nekem, de éneklő madarokról nem!

Szava szépen csengett, mire az ifju így felelt:

— Eltaláltad, Néra, csak virágokról szóltam, mert a dalos madarak elhallgatnak ott, ahol te megjelenesz, mert érzik, mert tudják, hogy a te hangod szebb, a te hangod csengőbb, mint az övék és mind azt várják, hogy te szólj, hogy te beszélj. Látod, ez a pár szó amit most mondtál, nágszerűen szép volt nekem és látom, hogy haragod elül és megbocsátod azt, hogy megjelentem ezen a szigeten!

Néra felállt:

— A nap lemenőben, vigyél vissza a szárazföldre engemet! Vedd magadra a parókádat és azt pedig, hogy valaha ezt a szigetet láttad, felejtsd el! Amint elhagytuk ezt a köves földet, ez a sziget elsüllyedt, se te nem voltál rajta soha, se én és nem is jövőnk soha ide többé! Az egész egy látomány volt, a lemenő nap szülte és aztán elnyelte a tenger!

Az ifju megdöbben:

— Borzasztó vagy, mintha velencei tükröket törnél össze és azok porszerűen hullnának a földre, úgy sem-

misítéd meg a legszebb képet, a legszebb rajongást, a legszebb »szigetet«, amelyet csak az emberi képzelet, az emberi rajongás, vágy és lelki izgalom idézhet fel s azt is csak egy-egy percre!

— Tudom, — felelt Néra — de én félek a perctől, mert az nem szép valójában soha, mindig csak ravasz és csalékony, inkább egy keserű óra, mint egy boldog perc, mert a boldog perc több keserű órát szerez és zudít az emberre, mint amennyit elképzelni képes a rajongó, a vágytelt ember, az elbódult, az izgalomban élő. Jól tudom, hogy minden ember lelke ezer és ezer kis lélekből van összetéve és minden kis léleknek külön-külön kell meghalni az ember lelkében, mert addig az embernek nincs nyugta és mindig keresi az újat, a szépet, a boldogítót, a »szigetet«, amelyet képzelme a boldogságnak hisz és ha oda eljuthat, akkor azt hiszi, révbé ért! Oh, nincs rév, nincs boldogság, csak ilyen pusztá föld van, mint ez a sziget és a többi mind csak szó és szó és végül semmi!... Nézd, a nap most a láthatáron korongjával csókolja a tengert, de mit gondolsz, valójában ők összeérnek?

— Soha!

— Bizony soha! Ez a rajongás, ez a meddő élet, az a gyökér nélküli virág, amelyre ha ráfuj a szél, elpusztul és nem marad utána semmi. Látod, ez a te szigeted. Előbb még tele volt virággal, most lefujtam róla a virágokat, a nagy bólogató pálmákat, a Sobrelíát, a Pothost, a Sabalt és a Philodendront és nézd, mi maradt itt? Csak kő és vörösragyás szikla és egy lemenő nap ott a háttérben!

— És még valami — szólt az ifju és lehajolt a kosárért — egy csomó érett füge.

Néra nevetni kezdett:

— Igen, de ezt magunkkal hoztuk!

— Mint én a rajongásomat — hangzott a válasz.
Néra sokáig nézte az ifjút, szeme mélységesen szép volt és hosszasan fürkészve tekintett az ifjura és csendes hangon csak ennyit mondott:

— Javithatatlan!

Az ifju kezét nyújtotta Nérának és lesegitette a csolnakba, magára öltötte idegen ábrázatját, nekifeküdt az evezőknek és a királyi nővel visszavezett a szárazföldre, mialatt a nap alábukott a smaragdszinű tengerbe és a csodálatos kis sziget elmerült a homályban.

A furcsa dalnok

És parancsot adott a király, hogy öljenek le országában minden boldog énekest, mert csak a boldogtalan dalnok jogosult a létre, mert csak annak hurján zendiül igaz melódia és a többi mind csak csalárd fénytörésben állva dalolja az igaznak látszó szavakat, mert a dalnok legyen sovány és sóvárszemű, de nem elhízott, jóllakott és kerek képű. S a szolgák szétszáguldoztak az országba szerte s halomra öltek minden énekest, akinek ajkáról boldogan szakadt fel a szó és dicsőítették az édes öröm boldogító perceit. Az egész országban csak a keserű dal dalnokai maradtak meg, hogy szomoru lelkük érzéseit buval siratva dalolják el. Ez volt a király akarata, hogy az ő országának határain belül csak a szomoru dal zengjen, mely a reménytelen szerelmet hirdeti. Csalódott lelkének visszhangját kereste ő s azt akarta, hogy számos ajkon át zengjen szerte az országban az, visszhangozva az ő szomoruságát.

Méla buban ült most is trónján, mikor a hirnök jött és jelentette neki:

— Felség, parancsodnak eleget tettünk s leöltük a boldog dalnokok táborát, hogy csak a te hived maradjanak életben. Most már tiszta volna ennyiben az ország, csak egy fickót lettünk olyat, aki felett itélelet szerint mi törvényt ülni nem tudtunk!

— Hát miért? Mi van vele?

— Ez a fickó, felséges ur, egyszerre két hangon dalol. Dicsőíti a boldoságot s egyben a guny oly epéjét keveri e dicsdalba, hogy keserü lesz az ajkad, felség. s minden eszebe jut, csak a boldogság nem.

— Ugyan, — szólt a király — és hol van az a fickó?

— Magunkkal hoztuk, s ha parancsolod, bebocsátjuk.

Intett a király, mire szolgálai elővezették a furcsa dalmokot. Vékony volt és kicsiny, torz arca és rőt haja. E mellett kis pocakja is volt, úgy látszik, sok vackort evett az erdő mélyén, ahol magánosan barangolt. A fickó megállt a trón előtt, s megszólította a királyt.

— Boldog király, köszönt a boldogtalan ifju.

— Mért gondolod, hogy boldog vagyok?

— Mert nagy fájdalmad van, felség, és van-e szebb, dicsőbb költemény, mint lelkedben átélni a jajgató fájdalom keserü dalát?

— Te a boldogság dalmoka vagy talán?

— Igen, felség, mert boldogság az, mikor egész testünk lázban ég s tehetetlen lelkünk vergődve sir, mialatt felforgatott énünk nyugtalanul keresi önmagát, nem kell az étel, mert keserü az ajkunk, s nem kell a lét, mert nincs benne örömünk. Kigyó mérge járja át húsunkat. Szunyogfalka lakomázik rajtunk. Hangyabolyok csatároznak rajtunk. S mi láthatatlan módon megkötözve, védekezni nem tudunk, csak élvezzük ezt a nagy, dicső, csak kiváltságosoknak jutott boldogságot, melyet én szük-szavu létemre egyre istenitek, mert nincs nagyobb, nincs dicsőbb és széles e világon boldogítóbb erő, mint amelyet nekünk a kinzó fájdalom szerez, mert csodamód átalakít minket. Mily mélyen látjuk egyszerre bensőnket, s lelkünkben jótettre mennyi új forrás fakad. Oh,

felség, én nem cserélném a boldogság e keserü izét el száz édes izü boldogsággal sem, mert ez erősít s engem tettekre ösztönöz, míg a másik csak petyhüdtté tesz és elhizásra készit.

— De hogy jutottál erre a hangulatra? — kérde a király.

— Azt is elmondom neked. Rövid az eset s a mindenséghez képest nem nagyobb az én tragédiám, mintha a nagy ocean helyett csak egy mosdótálban remeg meg a viz, hogy hántorogva kis erejét kiöntse. És látod, nekem mégis nagyobb méretü e nagy világnál s az egész mindenségnél, mert hisz mindent felölel, mit a lét határi közt egy érzemény csak felölelhet. Oh, felség, hallgass rám, az ütött-kopott dalnokra most s tanulj meg szeretni, bármit áldozz fel érte is, mert mint az égből alászálló felhő büszke magasságban suhan el még a legmagasabb hegycsucs felett is, ugy ez az érzés magasan fent lebeg minden érzemény fölött, melyen halandó ember átmehet.

— Ugy, — szólt a király — tehát ez bántja lelkedet? Így legalább megtudhatom, milyen mélyen megy le ez érzés a láthatatlan lélek mérhetetlen mélyébe. Felelj ezért, minő dal fakadt fel lelkedből, kíséri-e azt halk zene, vagy csak a kesergés szomorü zokogása tölti be a szavak közeit?

— Felség, — szólt a dalnok — őszintén meg kell mondanom, nekem kétféle hur van lantomon. Egyik arany huzatu s ezüst lantnak felelne meg, de a másik rézkeretü és a bádóglanthoz tartozik.

— Hogyan lehet ez? — szólt a király.

— Hisz épp ez az én tragédiám. Kétféle hur van az én lantomon és kétféleképpen zokog fel dalom.

— De hát mi változtatja meg nálad a dalok sorát? A hold járása talán?

— Nem, felség, a szem járása.

— Minő szemjárásról beszélsz?

— Egy női szemnek fényes villanása, vagy lesújtó fényugára az, mely lantomon dalt cserél.

— Ugy látom, te eszelős vagy, az a te bajod.

— Nem, felség, de olyan furcsa az életem. Ha látom őt, rézhuru bádogszelence lesz a lantom, melyen dadogva ostobaságokat kotyogok, ha meg nem látom, aranyhuron játszom édes melódiák raját. Dudolom a pusztá légbé a hangtalan magányt.

— Mondom, — szólt a király — bolond vagy te fickó, az a te bajod. De tudod, olyan kedves bolond. Nem bánom, légy hát miniszterem.

— Oh, felség, megköszönve mondok le e nagy meghívásról, mert ha bolond is vagyok én, azért nem mások bolondja. Önmagam bolondja vagyok csupán.

— Vigyétek a deresre — szólt a király. — Huszonöt kemény bottal gyógyítsátok meg állapotját. Aztán hozzátok elém, hadd látom, használt-e a testezés s helyrehibbant-e az esze.

A király parancsa teljesítve lett s a szegény dalnokot jól elhusángolták. S ő megint ott állt aztán a király előtt, aki nevetve kérdezte tőle:

— Nos, fiam, van-e most változás?

— Semmi, felséges ur, — felelt a dalnok — legföljebb gyorsabb lett a vérkeringés. Oh, hidd el, sok éjszakán át vertem én a fejemet a falba, hogy kiűzzem agysejtjeimből az észbontó gondolatot, hogy elkerülve a kinok kinját, újra szabad és gondtalan lehessenek. De látod, felség, gondolj — amit már előbb mondtam — a magasan járó felhőkre, vannak érzések és érzemények, melyek nem bennünk, de fölöttünk állanak. S erőtlen ahhoz minden akarat és semmis ahhoz minden oly főrekvés, mely másá akar tenni egy oly

érzeményt, melyet nálunk hatalmasabb, fölöttünk álló erők bocsájtottak ránk. Nincs most itten szó arról, hogy boldog vagy boldogtalan-e az érzés, mely bennünk fel-fakad, a lényegét lelkünk e titokzatos változásának megérteni, vagy megmérni mérlegeelő hideg észszel úgy sem lehet. Nem mi vagyunk az igazi erősek, hanem azok a rejtélyes érzések azok, amelyekről nem tudjuk, hogy honnan jönnek elő, de egyszerre csak urrá lesznek rajtunk.

— Hogy rajtad urrá lett, azt látom, de hogy esett meg rajtad, szegény fiu?

— Egyszerű a dolog, felséges ur, én az utcán mentem s ő szembejött velem. Járása, alakja, fejartása és szeme egyaránt hirdette már messziről nekem, hogy ő más, mint a többi. Oh gondolj, felség, egy liliumvirágra s gondolj hozzá gyémánt szemeket. Gondolj sötét fekete hullámokat, melyek simulva takarnak el egy finom homlokot. Most képzelj hozzá finom, csengő muzsikát, mely csilingelve szól, mintha minden hangja átvibrálna lelkedben. Az öröm és félelem csodás vegyülése száll meg, ha rágondolsz e csodálatos nőre, mely, látod, még engem, a cinikust is magával ragad!

— De hol van ő, s merre van hazája? — kérdezte a felséges ur.

— Egy rejtett várban tanyázik ő, melyre feljutni nehéz lépcsőfokokon fáradságos küzdelem. De mi e küzdelem ahhoz képest, mely akkor vár rád, ha arra vágyol, hogy megnyerjed őt. Esküszöm neked, nincs dal, mely fel nem hangzott már ajkamról, nincs mondat, szó, vagy ige, melyet elrebegve el nem mondtam volna már, de a rácsos ablak, mely alatt ő lakik, fel nem nyílik soha. Nérának hívják e csodanőt, felséges ur s amig van dalom, vagy csak rövid soru énekem, fe-

léje szórom mindvalamennyit, bár látod, tudom, hiába-
való minden igyekezetem.

— Mondd, te felmentél a nehéz lépcsőn ablakához?

— Igen, felséges ur.

— És hogyan jöttél le onnan, azt mondd el nekem?

— Nem jöttem én, de úgy zuhantam onnan alá.

— De hát akkor mi maradt meg számodra ebből a
nagy rajongásból?

— Az a huszonöt bot, amit tőled kaptam, felsé-
ges ur, meg még valami.

— Nos, hadd halljam, mi?

— Egy keserü-édes fájdalom, mely olthatatlan
szomjjal gyötör engemet, mialatt mint egy frissen met-
szett sebbe, úgy él szívembe vésvé arca reliefje.

— Bolond vagy te, fickó!

— Oh, felség, ne becsüld le az én fájdalommat.
Nagy, hatalmas érzés az, melyet csak ritka ember ér
el, mikor betölti lelkét egy csodás érzemény, mely arra
üzi szüntelenül égő fájdalommal, hogy elfeledve és fel-
adva mindent, dalolva menjen egy édes, egy isteni nő
után.

— Jól van, — szólta a felség — szabad vagy,
menj, amerre akarsz. És menj kincstáromba is és ha
kell, válassz magadnak gyöngyöt, zafírt, rabszolga gyé-
mántot és smaragdkövet s vidd azt el mind szent áldo-
zatként az előtted oly édes, oly magasztos rácsos ablak-
hoz. Arany öveket, ezüst pártákat és selyemruhákat is
vihetsz és minden gazdagságot, ami csak királyi kincstá-
romból telik. Próbáld meg így érni el a boldogságot.

— Oh, felség, leborulok nagy szived előtt s köszö-
nöm is kegyességedet, de nagyon, nagyon félreismered
Nérát, ha azt hiszed, hogy van kincs, amivel én őt
meghódíthatom.

— Fiam, hisz én segíteni akartam rajtad.

— Ha segíteni akarsz rajtam, felség, akkor tudod mit adj nekem, — ihletet, ihletet, hogy el tudjam dalolni azt a dalt, mely felnyitja számomra Néra rácsos ablakát.

— Ebben nem segíthetek, fiam, — szolt a király — ezt magadnak kell megtalálnod. Vedd hát lantodat s menj utadra, s keresd és találd meg a dalt, mely üdvöt ad neked s boldogságot nyújt sóvárgó lelkednek.

S a dalnok lantjával utra kelt, dal-dal után szakadt fel szomorú lelkéből, egyik szebb volt, mint a másik, úgy, hogy ezer és ezer lélek gyönyörködve hallgatta a vergődő dalnok mesteri énekét, de a rengeteg dalfizér tömegéből mindörökre hiányzott egy, — az üdvöt hozó, az igazi!

A színes rakéta

Verőfénytel sütött a nap és dalolva szállongott a pacsirta a levegőben, mikor Néra könnyű nyári ruhában sétára indult a nagy víz partján. A keskeny ut az erdős partszegélyhez simult és sávszerűen követte a part oldalszakadékeit.

... És verőfényesen sütött a nap és szállongva dalolt a pacsirta a levegőégben, mikor a magányos Néra zörejt hallott a cserjék között és egy pár dobbanás után az ifju állt előtte. Néra boszusan toppantott lábával:

— Erdő vadja vagyok talán, hogy vadász módjára csapsz le rám?

— Nem vadász vagyok-e én, — felelt az ifju — ki nyomról-nyomra üzi a nemes vadat, óh, nem az vagyok, csak egy egyszerű hullám, mely gyöngéden borulva omlik a part elé.

— Te ravasz vagy és a szavakkal játszol.

— Ne hidd, inkább egyszerű vagyok s oly átlátszó, hogy szinte gyermekes, hiszen ha ravasz volnék, mint te mondod, törbe csaltalak volna s megrabolva csókodat, nevetve álltam volna én tovább. De mert egyszerű vagyok és közvefen, ezért keresed te bennem a ravaszsgót, mely, úgy hiszem, nincs meg lényemben és talán nem is ismerem.

— Mit akarsz most, arra felelj — kérdezte Néra.

— Egyszerű a dolog, — szólott az ifju — rég nem láttalak s most színes rakétákat akarok föltreppenteni előtted, hogy azokban te kedvedet leld és azok neked örömet szerezzenek.

— Színes rakétákat, most, mikor déli verőn süt le a nap reánk? Bolondságokat beszélsz s azt hiszed, hogy most ezekkel engem elbolondítasz.

— Nem, — szólott az ifju — én józan vagyok és tudom, mit teszek. És ha majd csillogva felszáll az első rakétám ujszerű színezéssel, akkor magad fogod azt mondani, mégis igazat mondott ez a fiu.

— Ezt én nem fogom mondani — szólott Néra.

— Tudom s ez rád vall, — felelt az ifju — mert nincs az a kincs, nincs az a hatalom, hogy valaha is beismernéd azt, hogy amit tettem, az kedvedre van. De édes, biztos szóval találod el a legkisebb hibát is, melyet akaratlanul is elkövetek.

— Hja, barátom, ez az élet — mondotta most Néra.

— Nem, kedves Néra, ez te vagy! Ilyenfajta elked szövése és abból ily hangulat fakad.

— Nos, minő hangulat, hadd halljam azt?

Ezzel lassan megindult a keskeny uton s az ifju mellette haladt s a kérdésre így felelt:

— Mintha szürke kendő borulna a földre, mely mögött aranyfény ragyog, úgy csillog át egy különös tűz egy rejtélyes, egy szomorú kedélyen.

— Eh, ez csak szójáték, amit most mondasz.

— Nem, nem, — szólt az ifju — ez a valóság!

— Mondom, hogy semmi, csak olyan szípkészítés-féle.

Ekkor az ifju nevetni kezdett:

— Talán rakéta, Néra, nem gondolod?

Néra megállt.

— Min gondolkozol? — kérde az ifju.

— Azon, hogy elűzzelek!

— Ugy? Megint ügyesnek véltem magam és úgy látszik, ügyetlen voltam.

— Nincs kedvem önvallomásokat hallgatni — szólt most Néra.

— Másféle vallomást pedig nem teszek, mert ismerem természetedet.

— De mit akarsz akkor? — kérdezte Néra.

— Kijátszani a verőfényes napot, meglopni a vizek rejtélyes mélyét és tüzcsovát dobni a titokzatos éjbe — hangzott a felelet.

— Ezek csak szavak, de értelmük nincs.

— Minden szónak van értelme, Néra, csak idő kell hozzá kifejteni azt.

— Miért kell a szónak idő?

— Mert azt az idő érleli meg s annak való értékét is csak az adja meg.

— Mondd őszintén, — kérdezte Néra — üres szavak helyett tudsz valami olyat is mondani, amit én nem ismerek s amely nekem majd ujszerű lesz?

— Tudok, — szólt az ifju.

— Nos, hadd halljam azt:

Az ifju így felelt:

— Ismerek egy nőt, akinek gyémántszepe van, ismerek egy lelket, melynek bűbajos rejtélye van és ismerek egy ajkat, melynek bődítő ereje van.

— S hol van ez a nő? — kérdezte most Néra s kérdésére ez volt a felelet:

— Ha mellette vagytok, úgy érzem, hogy ezer mérföld távolságra van tőlem, ha meg nem láthatom, akkor úgy hiszem, hogy ott surran el ő mellettem és csak kezemet kell kinyujtanom érte, hogy megérintve

öt, magamhoz vonjam s vágyteli csókomat ajkára tapasztalom!

— Sejttem, — felelte Néra — megint a rakétánál vagy.

— Nem, — szólt az ifju — ezek csak a kis bengáli fények, amelyek a várakozást igyekeznek felkelteni, hogy azután az igazi rakéta felszállhasson és meglassa az, akinek az szánva van.

— Rendben van, — mondta Néra — gyujtsd meg a kanócot és hadd látom, hogy száll, hogy ragyog az, van-e igazi fénye és fényében tüz és erő, vagy csak fűrészpör csillogás az egész, mely elmosódik és fekete pernyében hull alá. Nos, mondd el, mint tudsz.

A felhívásra az ifju így felelt:

— Tudok egy nőről, aki több, mint a többi, mert benne száz és száz nőnek a lelke él, hogy szeszélyes változatban felvonulva, zavarba ejtse azt, ki rátekint. Lelkének lángja perzselő erejü s magával sodorja azt, ki közelébe ér, ha kedve pajkos és hangulata vig, de jaj, a sikos jégnél keményebb és dermesztőbbé válik, ha ő közönyös valaki iránt. A végletek nagy egymásutánja ez a lélek, amelyben a keserűségnek egy különös árnyalata él, mintha Ő egy elnyomott faj maradványa lenne, amely soká csigaszerűen visszahúzódva, lent a földhöz lapulva élt és most egyszerre csak fölverődve, a ragyogó magasba ért. S ide föl a szép, a nagy, a pompás élet széles világába, magával hozta az elnyomott évek sötét és szomorú színeit, amelyek a legszebb, a legfényesebb ragyogásba is belekevernek ismeretlen fényeket; a fekete topáz selymes fénye ez, mely az ezervillanásu gyémánt tündöklő fényében ragyog, hogy új csodaként mámorba ejtse a mát és beragyogja a holnapot. Tyrteus érces lantján tudnék szerelmi dalt zengeni...

— Megállj, — szolt Néra — ne magadról, a nő-
ről beszélj csupán.

S az ifju folytatta:

— Ha fekete vitorlával járnának a hajók és fekete
sirályok jajongának körül a hajószárnyakat a végtelen
tenger titokzatos habjain, zöldes holdfénygel behintve e
különös képet, ily hasonlattel lehetne csak méltó módon
kifejezni ezt a különálló magányos női lelket.

— E szerint te buvár vagy és nem vadász.

— Ez igaz, szolt az ifju — gyakran tűnök el és
felszínre bukkanok, hogy amint a vizek mélyét für-
készve kutatja a buvár, úgy kutassam én ezt a rej-
télyes női lelket.

— Nos és mi lesz a rakétával? — incselkedett
Néra.

— Félek, hogy fagyos lepedővel borítod le s an-
nak még tüzvére is megfagy, nemhogy égető ragyo-
gással szállna fel.

— E szerint én varázsló vagyok.

— Ezt nem én mondtam, — felelt az ifju.

— De mért volnék az?

— Mert ameddig a szemed fénye elér, átoksze-
rűen megveri az embereket, hogy azok elfeledve min-
dent, családot, otthont, még a kötelességüket is, utánad
menjenek, téged keressenek.

Néra szeme felragyogott.

— Igazán?

— Miért kérded ezt, hisz ugyis tudod.

— Mert ezt szeretem hallani.

— Tudod, hogy sokan vergődnek miattad?

— Mondd ezt el, ez érdekel.

— Most boldognak látszol, Néra.

— Ne ezzel törődj, csak azt mondd, hogy sokan
vergődnek-e?

— Sokan.

— És fájdalmas a vergődésük?

— Némelyiknél halálosan az.

Néra örömmel tépett le egy erdei virágot és átadta az ifjunak.

— Fogadd e nárciszt emlékiül tőlem, hálám jeléül adom, mert a színes rakéta, melyről te beszéltél nekem, most a pár szó nyomán előttem tényleg megjelent.

— De Néra! Mi volt az, amely belőled ezt a hatást kiváltotta?

— A te hied, ifju barátom, mely tudtul adja azt nekem, hogy vannak, akik rám gondolva szenvednek és vergődnek, mert hosszú-hosszu éveken át szenvedtem én borzasztó kinokat s most ha hallom, hogy más szenved el értem ugyanazokat, akkor mindig azt hiszem, hogy az én szenvedésem egy részlete az, mely abban a másikban visszhangra kelt és hiszem, tudom, érzem, hogy e szenvedés által nekem ő lelkében emléket emelt. Ha pedig te vagy az, aki legjobban szenvedsz, akkor örömöm kétszeresen nagy, mert beigazolva látom és gyönyörködve élvezem, hogy hatalmam az emberek fölött mennyire emelkedett!

A mesebeli ifju

Bronz trónján ült Kelet fejedelme, előtte arany pajzs feküdt s míg tépelődve nézett maga elé, agát gyűrűjével játszott. Széles homloka volt, keskeny arca, gyenge teste, — egy nagy család utolsó sarja. Mellette, lábánál ült tanácsadója és barátja, a hóhér. Mert öröme volt a mások szenvedését látni. Körötte a szőnyegdus kereveteken nők heverték szmirnai selymekben, de mindez őt nem érdekelte, csak akkor csillant fel kissé a szeme, mikor egy csapat rabot hoztak, akik fölött most ítélkezni fog. Intésére remegve léptek eléje az áldozatok. Lehorgasztott fővel álltak előtte valamennyien, csak egy volt köztük nyugodt, merész és büszke, egy husz évesnek látszó ifju. Amint belépett, nem hogy összegörnyedt volna az élet-halál ura előtt, de mint egy vasszobor, úgy kiegyenesedett s tekintetre sem méltatva az egész környezetet, vágó szemekkel kereste a pamlagon heverő nők között azt az egyet, aki miatt rabságba került. Egy szép tavaszi reggel volt, mikor meglátta őt. Még Sziriában, ahonnét a rabnő idekerült s ő aztán gyalogszerrel futott idáig, hogy felkutatva, újra lássa őt. Egy holdas éjjel bemászott a nagy falon s letarolta a királyi kert virágait, a nagy azokat mind bedobálja az édes, a szent ablakon. Ekkor fogták el s halálra szánták. De mit bánta ezt ő.

Csak nézte-nézte azt a csuda nőt, ki nagy szemeivel érdeklődve tekintett felé.

Csend volt. A felség intett s a hóhér jelentette:

— Kegyet kell nektek jelentenem, elitéltek, a felség megengedi, hogy kivégzéstekhez oly kinhalált választhattok, amilyet legjobban szerettek, sőt tovább megy ma a felség kegye, halála előtt mindenik kérhet valamit s utolsó kérése teljesítve lesz.

Halk zokogással feleltek a rabok, csak az ifju kiáltott lelkendezve fel:

— Hozsánna neked, bölcs bíró, hozsánna neked, nagy király!

— Ki ez a fickó, — kérdezte a felség — hogy halála órájában ennyire rajong?

— Egy sziriai ifju, — felelt az ör — aki abból a messze távoli országból egy futással gyalogolt ide, mert elhoztak onnét egy rableányt, akire, úgy látszik, ő szemet vetett s akit látni életénél többre becsül.

A felség intett, az ifju közelebb lépett. De nem a trónt nézte ekkor sem, hanem Nérát, a rableányt. Mindaz a diszes pompa, mindaz a királyi fény eltűnt előtte abban a szempárban, mely ott ragyogott a finom homloku Néra fejében.

— Nos, — szólt a felség — halljuk először, minő halált akarsz?

— Oh uram, — felelt az ifju — én azt hiszem, nekem egy uj, nagy gondolatom van, ami majd talán tetszeni fog neked.

— Uj gondolat, na halljuk ezt, nos, miből áll?

— Felség, metszesd elevenen fel testemet s aztán tízes paraszat csepegtess még élő szívembe. Így haljak meg én.

A felség bágyadt kezével a zöldszinü bronz trónkarjára ütött s kissé feléledve mondta:

— E fickó tetszik neked, mert forró a vére s úgy látszik, tudja, mit akar. Ez itt marad, a többieket vigyétek!

Pár pillanat múlva a felség újra szól:

— Mondd, te fickó s e szép kinhalálért, melyet ifju agyadban kedvtelésemmre ily jól kieszeltél, minő jutalmat kérsz?

— Egy őz nyomán járok én, jó uram, mely Szíriából vándorolt ide, e szép kis őz most kertedben él s ő érte én mindenre képes vagyok.

— Ah, értelek, egyik rabnóm tetszik neked?

— Igen, felség s egy csókjáért bármily halálra kész vagyok.

A felség nevetett.

— Ez a fickó bolond!

— Nem, felség, én józan vagyok, mert tudom, hogy mit akarok.

— Józanság étlen-szomjan a halálba menni? Legyen eszed, előbb egyél, igyál, aztán a te nagy lakomád után úgy menj arra a másikra, amelyen már nem te eszel, de téged esznek. De egy ilyen semmiséggel menni a másvilágra, ez ostobaság, mert nem éri fel a halált, mely mégis nagy és fenséges!

— Oh, felség, te nem érted azt. A hiba benned van és nem bennem, ha te tudnád, hogy mit becsülsz le, akkor nagyon megbecsülnél engemet!

— Jer közelebb, — intett a felség s ülj ide az arany pajzsra, lábam elé. Te érdekelsz engem, mert nem vagy mindennapi. Fiatal vagy és erős, szemed úgy fénylik, mint a fáklya. Figyelj rám. Engem ezek a rabnők nem érdekelnek. Engem izgat a vörös bor, mert olyan a színe, mint a vérnek és izgat a kiontott vér, mert az forró s attól megittasul az ember. Az én szemem is fénylik akkor, mikor ezt a kéjt élvezem, de

az én szememnek más tüze van, mint a tiednek. Mert a tied olyan meleg, mintha egy arany kemence égne benned, amelyben drágaköveket olvasztanak. A miért én tetettem magam, első pillanattól kezdve mindent láttam. Amint beléptél, szemed azonnal Néra rabnóm szemére tapadt. És most is ott van, őt nézed s nem engem figyelsz. Engem érdekel a te nagy rajongásod, mert ez a nagy vágy, ez a nagy érzés előttem ismeretlen. Mondd el nekem, hogy mit éreznél, ha azt mondanám, hogy Néra a tiéd s ajkad ajkát érinthetné. Jól vigyázz szavaidra, csak az igazat mondd s csak azt, amit e pillanatban egész bensődben érzel s amely azt sugja neked, hogy feladva s elfeledve mindent, Néra egy csókjáért kinhalálra menj.

— Oh, felség, nem oly csoda ez, amilyenek azt te elzárkózott világodban képezed, de mert távol tartod magadtól, gondok révén, ezek azért érthetetlennek tetszenek neked. De ne engem nézz, ne az én vágyódásomat, de nézd az örök természetet, amelynek nagy birodalmában a méhek, a lég sikjainak szüz leányai táborában ezer és ezer him hal meg csak azért, mert reményleni merte, hogy a királynét talán elérheti. Hát több vagyok-e én a nagy mindenségben, mint az a kis méh, mely ott röpköd a nagy világűrben?

A felség intett:

— Ne erről beszélj, azt mondd nekem csak, mit érzel, ha Nérára gondolsz s mit éreznél, ha ajkát érinthetné?

— Oh, felség, erre felelni nehéz dolog. Mert a szó kevés rá és szegény a gondolat, de azt tudom, ha rá-gondolok, úgy képezem, hogy gránátalma hullatja virágait, arany szitakötők repdesnek a légben s köröttem egy zene szól, egy halk zene, mely olyan, mintha ezüst

csengetyűk csilingelnék azt a melódiát, amelyet a hajnali légben a fülemile ezer társával együtt énekel.

— Mondd, mikor így beszélsz, nem sós-e az ajkad?

— Oh, felség, dehogy. Nincs az az illatszer és drága kenőcs, vagy jóillatu fűszer, amelynek ízét ne érezném, ha csak egy szót is róla kiejtek.

— Ez rendben volna, — szólt a felség — hóhér üsd le Néra fejét s add ez ifjunak!

Az ifju felugrott.

— Megállj, felség, ne bánts a nőt, öld le a férfiak ezreit, de ne bánts a nőt. Elzárkózott életet élsz, látom, az élet tüze nem járta át lelkedet, de azért ne bánts a nőt, mert arany tál fölött piros rózsát megölni nem szabad.

— Mágikus meséket beszélsz.

— Dehogy, felség, oly egyszerű szavakban mondtam az igazat, hogy meg kell hogy értsd szavamát. Ophir országában most leltek egy új követ, melynek fényes tüze van, de van hozzá még oly melege, mely forróvá teszi az agyvelőt s érben, vérben egy csodás keringést okoz. Halászok hoztak bibor kagylókat, mellyel szalagokat pirosra festenek, oh, de mi e szín a női ajk biborszalagjához, melyet a természet nékik örökül adott. S felség, nézz le Néra homlokára s mondd, hazudom-e, hogy azon királynői diadém ragyog. Nézd meg a vállát, nem a szüzi hó az, melyet az ég angyalai hullatnak a földre, hogy tiszta palásttal borítsák be azt?

— Néra, jöjj közelébb, — intett a felség. — Csókold meg őt, aztán hadd haljon meg.

— Nem, felség, — felelt Néra — nékem ő nem tetszik, én néki csókot nem adok.

— Parancsolom, — szólt a felség.

— Megállj, felség, — szólt az ifju — nagy ur

vagy, de a csók felett nincs hatalmad, mert nem csók az már, mi parancsra jön.

— Miért nem, hisz ajkatok összeér?

— Igen, felség, de a csóknak lelke van s annak parancsolni nem lehet.

— Untat beszéded, időd lejárt, vigyétek.

Az ifju nyugodtan távozott s nemsokára jelentették, az ifju meghalt, de csókot nem kapott. Jáspis asztalon hozták a király elé a lakomát, igazgyöngyöt dobtak a kehely aljára s aranytálon állt a pávapecsenye. Evett a felség, de ajka sós volt, az étel nem izlett, Nérát nézte s intett, hogy lépjen közelébb.

— Mondd, ismerted te még Sziriából ezt a fiut?

— Nem, felség, ő láthatott engem, de én nem látam őt soha.

— Hogyan és mégis úgy megszeretett, hogy utánad jött oly messze utakon?

— Igen, felség, ez megesik nagy ritkán a férfiakkal. A dajkám úgy mesélte, hogy minden ember életében egyszer egy égő sebet kap, amelyet egy szemfény vilánása ejt rajta s akkor elfeledve életet, halált, megy az után, hogy újra lássa.

— A dajkád mesélte? Ugy ez az ifju egy mesebeli lény volt talán?

— Dehogy, — felelte Néra — csak egy a sok millióból, ki előtted megjelent. Mert végtelen nagy a férfiak vágyódása, ha az igazi szempár fénye égeti őket és csodálatos az ő rajongásuk, amellyel mennek az igazi nő után.

— De hisz el sem érik őket, amint hogy ez sem érte el?

— Oh, felség, ha a férfi igazán szeret, az nem kérdi azt, hogy elérí-e az igazi nőt, csak mint egy

fáklya ég a lelke s még fájdalmában is mosollyal gondol arra, akit egész lényével szeret.

A felség intett.

— Néra, ülj lábaimhoz és beszélj, jöjjenek elő a zenészek és játsszanak édes zenét és félre most minden és csak erről szóljon a beszéd, mert nem lehet az semmi, amiért meghalni tudnak a férfiak s amiről rajongva tudnak beszélni a nők. Örök igazság rejtőzködhetik ebben, amelynek keresni akarom az égető tüzét.

A rabnő

És parancsot adott a király:

— Ölejte le hat fiatal bikát, vériüket bocsássátok be egy nagy kádba, mert meg akarok fürödni a forró, erőt adó vérben, hogy erős és hatalmasan férfias lehessenek, mert Lybia királya egy új rabnőt küld nekem ajándékkul, amelynél szebbet, valami fenségesebbet még anyaméh nem szült a földre.

A szolgák telejsítették a király parancsát és ő megfürdött a gőzölgő vérben, aztán drága kenőccsel megkenette testét, s magára öltötte királyi öltönyét. Felült trónjára és várta a követeket. Akik eljöttek, hogy átadják neki Lybia királyának ajándékát. A kürtösök háromszor fújtak kürtjeikbe, mire szétnyílt a függöny s beléptek rajta a követek, s belépett rajta a sűrű fátyolba takart rabnő. Majd előlépett a követek vezére és ékes szavakkal mondta el Lybia királyának üzenetét. De türelmetlen volt a király és közbeszólt:

— Hagyjuk a csacska szót és te meg ne dicsérd előre ajándékkodat. Hadd beszéljen ő minden szó helyett. Mutasd a leányt.

A zene játszott s a négy követ megfogta a rabnő fátyolának négy sarkát, egy lebbentéssel felrántotta azt s mint egy jelenség, a rabnő ott állt a nagy király előtt. A király halavány lett, majd hirtelen kipirult.

— Ez rabnő? Ez egy csoda. Oh mondd csak, te derék követ, hová való ez a leány, mert vágyom látni azt a tartományt, ahol ily álomszerű csoda száll a földre.

— A mi hazánk fehér földjén termett e szüz, felség, és gondos ápolással neveltetett, hogy majd egy szép napon egy királyi fenség gyönyöre legyen. Királyom az utóbbi békekötés alatt reád gondolt, mert tudja, hogy te jóizlésű ur vagy, ki többre becsül egy olyan rabnőt, aki kiváló nő minden nő között, mint a nők nagy tömegét, melyek mint a legyek, úgy ellepik éltünk piacát. Így mondta ő, mikor utra küldött bennünket, hogy e rabnőt elhozzuk neked, s még hozzátette, hogy kérdezzük meg tőled, hogy te, aki örülsz az életnek és ismered az élet örömeit, ittál-e már bort gyöngykapugló kelyhéből és szivtál-e már álomitalt virágszirmon át?

És szólott a király:

— Most először is dus lakomát rendezek számotokra s amig gazdag ajándékkal megterhelve hazabocsátalak benneteket, addig is teljék kedvetek mindenben, ami országomban drága és jó. Most pedig fel a nagy vigasságra. Rendezzünk egy örömnünetet, mert lelkem, az én királyi lelkem oly vigasságot érez, amelyet nem érzett még talán soha. Jöjjön elő az udvarnagyt, álljon össze a tudósokkal és a bolondokkal, s mindenik fél egyformán törje a fejét azon, mikép teszi széppé és ujszerűvé ezt az ünnepet. Te pedig, csodanő, jer közelébb. Ül le ide, trónom számolyához s hadd nézzelek én, hadd bámuljalak én, s hadd merüljön el a szemem a te sötét szemed titokzatos mélységeibe, mert te egy jelenség vagy, de a szemed még annál is nagyobb csoda. Többet beszél, mintha ezer és ezer nyelv egyszerre szólalna meg, s mégis kedvesebbet értek belőle, mintha a legegyszerűbb szavakat hallanám csupán!

A király felült a trónra, biborpaláستtal takarta be magát s a palást eltakarta a rabnót is, csak éppen finom feje látszott ki a királyi palást alól. A király lehajolt hozzá:

— Mi a neved?

Puhán hangzott a válasz:

— Néra.

— Mily zeneszerűen hangzik ez, mintha egy ismeretlen hangszer szólalt volna meg. Te lány vagy és gyermekes, mint egy csapodár kis pillangó, de a szemed az hatalmas, ismeretlen és félelmetes. Mondd, mi ég bensődben? Fekete gyémántot égetsz talán, amely titokzatos tüzzel fénylik, s az csillog át szemedben?

— Felség, azért jöttem, hogy megismerj. Te az élvek ura vagy, én csak egy rabnő. Miért kérdezősködsz és miért tépelődsz?

— Mert te rejtélyszerű vagy és én kutatom a rejtélyeket. Ismerem a mágikus tudományokat, ismerem a lángok színeit, de a te szemedben oly láng lobog, amelynek fényét nem ismerem! Hozzatok aranyserleget! — kiáltott a király. — KeverjeteK bele bort és hattyúvért, törjeteK bele egy darabot az indiai kék zafiromból és így tegyéteK elem, asztalomra! Most pedig jöjjenek elő szolgálaim és selymekkel és finom fátyolokkal öltöztesséteK fel Nérát királynői diszbe, hogy úgy ragyogjon, mint egy aranyhattyu, mely elrepül a haldokló nap előtt. Narancsszinű fáklyákat gyujtsanak a termekben és skarlát függönyökkel vonják be a falakat s a zene ne legyen más, mint sip és izgató muzsika.

A király parancsát száz szolga teljesíti lázas sietéssel, majd széthuzzák a függönyöket s ott vár a királyi lakoma, gazdagon terített asztalon. És aranytálakon hordták az ételt és kristálykelyhekből itták a bort a nagy királyi lakomán. Ezüstport hintettek az

asztalra s éneklő madarakat bocsátottak szét a termekbe, hogy azok felvergődve az oszlopokra, ott énekeljenek. A hetedik fogásnál felállott a király, a gyöngyöző borral telített kelyhet magasra tartotta kezében s érces hangon kiáltotta:

— Sokáig éljen Lybia királya!

S mint a visszhang zugott rá a vendégsereg szava:

— Sokáig éljen Lybia királya!

Most a király a kehelyből szent áldozatképpen pár cseppet Néra fejére öntött s aztán fenéig itta ki a gyöngyöző bort királyi barátja egészségére. A zene játszott, sirtak a sipok s nem kimélték az üstdobot. Folyt a bor s a sötét éjbe hosszan benyult a királyi lakoma. De a király felállt, kezét nyujtotta Nérának s átvezette őt a trónterembe. Ekkor a zenészek elhallgattak és szétoszlott a vendégsereg. A trónteremben nem maradt más, mint a király, Néra s a szolgálatot tévő apródsereg. Finom szőnyegetek hordtak a terembe, melyből puha nyugágyat rögtönöztek a trón előtt. A király ekkor az apródokkal virágokat, ezüst tálakon gyümölcsöt s aranykehelyben édes bort hozatott. Mikor ez mind együtt volt, intett s az apródok magukra hagyták őket, a rabnőt és a királyt.

Most ráparancsolt a király Nérára, hogy üljön fel a gránit-trónra. Virágot szórt reá s fejére jácintból és narancsvirágból finom koszorút tett. Majd kezébe vette az ezüst tálát, melyen déligyümölcs volt s felvette az aranyserleget, mely édes borral volt tele s lassan a trón elé menve, letérdelt Néra elé. A teremben ekkor már csak egy fáklya égett s az vér-narancs színével megvilágította a két alakot. Nagy, ünnepélyes csend volt és így szólt a király:

— Királynőm vagy, Néra és áldozatot hozok neked s felszólítalak, hogy szüz ajkaddal harapj e gyü-

mölcseből s ősi törvényt követve, igyál a kehelyből, mielőtt az enyém leszél.

És Néra engedelmeskedett. Ekkor végsőt lobbant a fáklya s a király megragadta Néra karját. Magához vonta őt s a rabnő és a király egy hosszú, szenvedélyes csókban forriak össze.

Mély csend űlt a palotán, mély csend honolt az egész környéken. A csillagok fehéren fénylettek, csak kelet felől támadt egy langyos, álomszerű szél. Egyszerre csak vad kiáltás hallatszott a trónteremből, a király dühös ordítása volt az:

— Heteira, heteira, aljas heteira és nem szüzi rabnő! Hé, örök, elő, verjétek meg a rézkorongokat, gyujtsatok fáklyákat a termekben s hurcoljátok elém Lybia követeit!

A királyi szókra mint egy nagy méhkas riadt fel a palota, tolongva futkároztak az emberek, fáklyások világot gyujtogattak s a fölvert örök előcipelték a megriadt követeket. A király ekkor már a trónusán űlt s éktelen dühvel támadt a követekre:

— Csalárd játékot űztetek velem. Szüzi rabnő helyett gaz heteirát hoztatok nekem, aki megmarta nyakamat, összekarmolta testemet. Bivaly hátára kötöztetek benneteket, égő szurokkal öntetem le testeteket s úgy mehettek vissza hazátokba!

— Felség, — szólt a legidősebb követ — Lybia legszebb gyöngye volt e nő.

— Hamis és átkozott!

— Oh, felség, tudtunkkal nem az.

Ekkor a bohóc, ki a függönyök mögül elősompolygott s már ott kuporgott a trón körül, félhangosan igy szólt haragvó urára:

— Oh, felséges ur, a játszma végén az sohasem az,

mint a kezdetén. A kérdés csak az: Néra megérte-e a nagy lakomát?

A király ránézett a bohócra s haragosan felelt:

— A lakomát, hogyne! Annyit megér. De hol a királynő? Az nincs meg benne!

— Óh, felség, — szólt a bohóc — nem is volt az ő egy percig sem. Csak te láttad benne azt,

— Mondd csak, bolond, mióta lettél ilyen bölcs.

— Mióta a bölcsök, felség, gondolkodást cseréltek velem.

— Ugy arra célzasz, én csalódtam volna.

— Óh, felség, csalódni még a királynak is szabad.

A király felállt, arcán szigorú elhatározás ült. Kezébe szavakkal szólt:

— Halljátok parancsomat. Lybia királyának visszaküldöm azt, ami Nérában a legszebb, a legfinomabb volt. Ezért parancsolom, vágjátok le Néra fejét. Tegyétek kristályedénybe azt, finom ajka közé tegyetek gyöngyfüzért s két nagy szemére egy-egy smaragdkövet. Töltsétek meg aranyporral színültig a kristályedényt és ti, követek, vigyétek vissza királytoknak e drága fejet s mondjátok meg neki üzenetemet. Minden nő királyi a játék előtt, de a játék után, im, ennyit ér! S egyben ti is halljátok meg királyi szómat. Én nemcsak király vagyok népem, de uralkodó önmagam és szenvedélyeim felett. Mert én Én vagyok, egyedül és önmagamban Én!

Az ifju király

Tanácsba ment az ifju király és sokfűrtü gond árnyékolta be fiatalléltü homlokát. Nem élvezte ő az élet örömeit, de a korán rámaradt korona gondjait viselte. Országának élt s gyakran ifju ésszel bőleőbb volt az öreg bölcselőknél. De mit érnek e szép érények egy ifju élet keretében, ha abból e miatt aztán hiányzik az élet igazi tüze, életadó ereje. És tanácsba ment az ifju király. Hermelin-palást fődte délceg természetét és nehéz korona csillogott ifju fején. Jogar volt a kezében, melynek jáspis kövei fénylettek, aranyсарu volt a lábán, melynek egy-egy rubinkő zárta le nehézeretü csattjait.

Éppen a nagyterem ajtajához ért a király, amelynek bronz szárnyait fel akarták tární előtte az alabárdosok, mikor egy fáradt futással érkező hirnök eléje térdelt:

— Oh, felség, csodát kell néked jelentenem.

— Minő csodát, — kérdé a király — hogy mérészelsz engem megállítani országos ügyeimben.

— Oly csodát, — felelt a hirnök — mely nagyobb-szerű nem egy országnál, de minden országoknál, a földnél, a világnál, az arany napnál, az ezüst holdnál és a gyémánt csillagoknál.

— Fantasztá bolond vagy, — szólt a király — s a többit mondd majd bolondomnak el.

Ezzel tovább ment, belépett a nagy terembe, hol az ország nagyjai várták őt a hatalmas rézasztal körül, hogy nehéz ügyekben tanácskozzanak vele. A hirnök ezalatt kiszorulva a bronzajtók mögül, futva kereste fel a bohócot, majd sietve lerohant vele a tengerszélre, hogy nem élőszóval mondja el a látottakat, de az pusztá szemével lássa, hogy igaz volt-e akkor az ő szava, mikor felkent királya előtt egy új csodáról beszélt.

S mikor a bohóc meglátta a látandókat, mint egy felvert vad, gyors léptekkel ment a király elé. Előtte felnyitlak a bronzajtók s ő nagyhamar ott ült ura előtt a gránit-trón ezüstös zsámolyán s mint egy kigyó, közelhajolva felséges urához a nagy tanácskozás közepett, suttogó hangon, hogy csak ura értse, így szólt királyához:

— Nem volt csacska szó a hirnök szava, felség, sőt esküszöm neked tar fejemre itten s ha kell, vedd el inkább életemet, de higj jnekem most s higj a fáradt hirnök igaz szavának, egy csoda van közeledben, amely mint egy bűvös birodalom szépséges követe, titokzatos uton jött el ide hozzád, hogy a te magányos lelked gyönyörködjek benne.

— De hát mi az a csoda, amiről ti beszéltek? S mi az értéke annak?

— Oh, felség, — felelt a bohóc — ha az értékét kérded, arra könnyen felelhetek. Többet ér mindannál a csacska szónál, mit összeráncolt homlokkal fecsegnek itt bölcssek, de többet ér birodalmadnál is, mert oly boldogító érzést emberben semmi nem fakaszthat, mint látni ezt a rejtélyes nőt, ki ismeretlen tájról jött ide s most kerted alján a babérdus part ölében ott fürdik a tenger malachit habjain.

— Eh, más dolgom van, — szólt a király — hagyjatok!

— Oh, felség, — szólt a bohóc — csak ez egyszer életedben ne gondolj másra most, töröld le a gondokat homlokodról és higgy igaz szavamnak most s ha nem válna valóra, mit csodaképp ígérek néked, úgy ne érjem meg a felkelő napot.

— De hát milyen az a nő, hogy te így beszélsz róla? Nem olyan, mint a többi, akik, jól tudod, nem érdekelnék?

— Hü embered voltam, felség s helybenhagyólag bólogattam mind e percig, hogy kizártad a nőt magányos életedből, de most, felség, élni kezd a perc, valósággá lesz a látomány s lelkedben új élet kedve derül majd, mert minden, mi szép s minden, mi a nőben isteni, itt lebeg az öböl alján, a játszai hullámok között.

— Kiváncsivá teszel, — szólt a király. — Milyen a feje?

— Oh, felség, egy titokzatos virág az a fej, mely mosolyogva fordul a nap felé s mint egy varázslatos álom, úgy lebeg a porzó hullámok között. De jer most, felség, jer, a hátsó ajtón gyorsan lefutunk s a magános part bokrai között elérjük az öböl partját, akkor tenzemeddel fogod látni e felséges csodát.

A király még egyre habozott, de a bohóc csak folyton, folyton azt hajtogatta:

— Ihletem ha volna, felséges ur, felszitanám magános lelked összes érzéseit, hogy egész bensődet most csak egy vágy iölthesse be, egy remény, látni e nőt mindenekfölött s aztán minden körülmények között birni őt. Hallgass rám, felség, lelkedben egy új világ fog megszületni most s ez új világból édes érzemények fakadnak majd feléd, melyek ifjabbá tesznek majd tégedet, mint amilyen öregnek, ifju éveid dacára, most kép-

zeled magad. Jer velem, felség, Lethe vizére csallak tégedet, amelyben új élet születik annak, ki egyszer abban megfürödhet s én érzem, tudom s esküszöm neked, ha most velem jössz, felség, új ember leszel és új király!

A király ráállt a szóra s követve a bohócot, a hátsó ajtón lefutott a kertbe, aztán szapora léptekkel sietett az öbölszélre, a dus babérfák közé. A déli napnak arany királya gazdag sugarakkal fürdette a tájat s a kis öböl bájos képet nyújtott a napsugarak ragyogó keretében, körülzárva a babérfák illatos erdejével. A királyt meglepte a táj szépsége, mely olyan szép, olyan más, olyan ragyogó volt, amilyen azelőtt talán soha még. S mikor meglátta a hab tetején uszó tündéri nőfejet, érezte, hogy az más, szebb, rejtélyesebb és bűbájosabb hatalmu, mint minden más női fej, mely eddig előtte megjelent. Gyémántszeme volt a nőnek, ében haja, finom homloka s fehérülő fogsora fénylett a biborszéli ajk közül.

A bohóc suttogva kérdezte:

— Nos, mit szólnsz, felséges ur?

S a király halk hangon válaszolt:

— Oh, bolond, nem tudom, nem bölcs vagy-e te s én, aki eddig bölcsnek hittem magamat, nem leszek-e majd most bolond?

Ekkor az idegen nő a part felé uszott s egy szikla-alapra állva, magára borította selyem köpenyét. S ott állt a magános parton, a lugasszerű fák között, mint az ismeretlen tenger rejtélyes sellője, aki eljött, hogy egy földi királyságot hódítson meg. A király magára hagyta a bohócot, kilépett rejtékéből s a titokzatos nő elé ment, aki nagy, csodálkozó szemekkel nézte az uralkodó diszben lévő fiatal királyt, aki mikor melléje ért, így szólította meg őt:

— Ki vagy te, tenger asszonya?

— Néra vagyok, ifjú király.

— Mesék királynéja, üdvözöllek tégedet.

— Nem mesebeli lény vagyok én, fiatal király, de hus és vérből való földi lény, egyszerűen szólva, aszszony vagyok csupán.

— Igazság kell hogy egyszerű szavakban legyen, — szólt a király — de ez egyszer szemem érzése mászt mond nekem, mert bár csak nő vagy, mint magad is hirdeted, előttem mégis mint egy csodanő lebegsz, aki kilépve a mesék bűvös légköréből, az én földemre jött, hogy nekem hirdesse egy fenséges érzés varázshatalmát s magános élttem ridegségét arany napsugárral töltsse be.

— Nem értelek!

— Hogy értenél, hisz én sem értem magamat, kábulva állok itt bűvös lényed előtt s ostoba semmisségnek érzem koronámat, hatalmamát, egész lényemet a te bájosan nőies és nőiesen királynői alakod előtt.

— Oh, felség, újra mondom, nem királyné, nő vagyok csupán!

— Oh, Néra, — szólt a király — ne szállj le a magasiatról, ahová én téged tettelek, hanem engedd, hogy én mint egy trón számolyához érkezzek elédbe s csókjaimmal borítsam parányi lábbadat s csókról-csókra menve, ajkad oltárára felcsókoljam magamat.

— De felség! — szólt Néra.

— Oltár a te ajkad, te csodanő s bűbajos szemed lobogó fáklyája annak, mely titokzatos fénnel világít, hogy elbódítsa azt, aki abba belenéz. Oltár a te ajkad, Néra s engedd, ez oltáron hogy áldozzak én s magános lelkem ritka érzését hadd csókoljam beléd bibor ajkaidon. És nézz reám mélységes szemeddel és lobogjon benned is oly csodaláng, hogy égő lelkem visszfényét lássa fáklyaszemed tűzparázsiban.

— Király, te szeretsz engem!

— Oh, Néra, borzasztóan hatalmas a szó, melyet felidéztlél s ez idézetre egész lényemben rettegve gondolok s félek a lobogó lángtól, mert tudd meg, Néra, én az Azrák családjából származom. Az Azrák családjából, kik egyetlen csókba fojtják szerelmüket s egy ölelésbe áldozzák fel egész létüket. Oh, Néra, én ismerem végzetemet, de azért mégis újra csak azt kérem, hogy ajkad oltárán hadd áldozzam én. Tűzhab csap majd fel ajkam szélén s magamat ajkadon a hősök sorába felcsókolom, hogy legenda kél majd e mély, hosszú s fenséges csókról, hogy női ajkat, e világon, férfi úgy nem csókolótt soha még, ahogy a fiatal király — Azrák vérének végső utóda — a bűbájos Néra finom ajkán szerelmi csókkal áldozott! Érezni fogja egész lényed, amint ajkadon magam beljebb és beljebb csókolom s érezni fogja királyi lelked, hogy egy királyi ember isteni lángja perzseli most lényedet. A dalos madarak erről fognak bugnyú s a virágok illatozva tárják föl kelyhüket s a tenger simulva borul majd a partra, hogy habcsókjaival elborítsa azt, sőt még a felhők is rózsaszínű színben usznak át majd az égen, mert hegy, völgy, folyó s az egész kerek világ érezni fogja azt a nagy változást s érezni fogja minden földi lény azt, hogy a szerelem titokzatos, ritkán megszülető nagy ereje urá lett a földön.

Ezalatt a király lassan egész Nérához lépett s az mind közelebb és közelebb simult hozzá. Ekkor a király betakarta biborpalástjával a csodanőt s aztán magához vonva a büszke Nérát, királyi csókkal ölelte magához a világ legszebb, legbűbájosabb asszonyát.

Egy álom volt ez a csók, egy nagy, felejthetetlen költemény. A nap a lenyugvó szélről látta a királyi pillanatot s aranykeretbe takarta a fenséges ihletben lévő két alakot. Napkeletről pedig egy csodás madársereg

repült a közeli fákra, seregestül elborította azt, ujszerü madarak voltak ezek, rubin volt a szemük, arany tolla volt a himnek, ezüstveretü a másiknak, de azért mindannyian, kis lelkük mélyéből fakadva, csak egy dalt énekeltek, egy dalt, a szerelem örökké uj és örökifjúságot hirdető, édesen keserü és keserüen édes, de mindenkoron isteni dalát...

A király és a rabnő

Különös dolgot jelentettek a haruspexek, arany madarat láttak elrepülni a felkelő nap előtt. Erre össze-
verődtek a mágusok, jósok, bölcsek és jóvendőmondók
és kutatni kezdték a titokzatos jelenség értelmét. Mági-
kus jeleket rajzoltak a földre. Kristálykövek között tü-
zet raktak. Gyöngytyuk-vért fujtak szalmaszálon az égő
lángok közé s mérges füveket szórtak a tűzbe. Ezalatt
kabalisztikus jelekkel egyre idézték a démonokat, a lég
síkjain tanyázó sylpheket s a rejtekhelyeiken szunyókáló
gnómokat.

De hiába volt minden idézés, az összes jelek és jós-
latok újra meg újra egyugyanazt hirdették: »Szerelmes
lesz a király!« Megdöbbenve álltak a tudósok a jel-
mondat előtt és sok tanácskozás után küldöttséggel men-
tek a palotába, hogy megjelentsék a királynak a tör-
ténteket.

Gránit trónján ült a magános király, biborpalást
fődte öregvő testét s lábain arany sarkantyut viselt.
Csodálkozva nézett a belépő csoport felé s megkérdezte
őket:

— Jó hírt hoztatok talán?

— Oh, felséges ur, — felelt a legidősb jós, a má-
gus-tudományok nagy ismerője — eljöttünk, hogy tu-
dassuk veled a rajtunk kívül élő hatalmak üzenetét.

— S mi volna az?

— Egybehangzóan izenik neked a gnómok, a sylphek, a sátánok és démonok, hogy életedben új kor-szak kezdődik és te szerelmes leszel.

Nevetni kezdett a király:

— Bolondok vagytok ti és nem bölcssek, féleszüek és nem jövőbelátók, hogy ily balga beszéddel jöttök elém, amelytől megóv korom, előregült testem és tapasztalatom.

— Felség, mi csak szószólói vagyunk azoknak a titokzatos erőknél, melyeknek szolgálói is vagyunk. A többi — az idő dolga.

Ezzel meghajolt a jós és társaitól kísérve eltávozott.

Magára maradt a király és nem törődve a jósok szavaival, rendeletet adott ki, terjesszék elő az ország ügyeit. De még be sem fejezhette parancsoló szavát, mikor szétnyílt a függöny s a király elé lépett az udvarnagy.

— Felséges ur, nagy eseményt kell jelentenem, harcosaink elfogtak egy kóbor rablócsapatot, akik valahonnan a nagy hegyek vidékéről menekültek erre felé gazdag zsákmányukkal, amelyben számtalan az aghát, rubin és smaragdkő, csiszolt elefántcsont és köszörült kristályüveg, de a legszebb zsákmány, felség, mit utoljára hagytam, egy felséges nő, aki királynő lehetett valahol messze földön s aki most ily módon birtokunkba jutott.

— Különös véletlen, — mondá a király — idegen érzést jelentenek a szellemek szolgálói s egy idegen nő érkezését jelentik nekem az én szolgálaim. A kincseket öntsétek a többi kincs közé, a rejtélyes nő elé pedig menjen el országom legelső költője s aztán ékes szavakkal ő mondja el nekem, milyen az a nő, aki egy

titokzatos vidékről ilyen rejtélyes módon jött országom földjére.

A király parancsát gyorsan teljesítették, a kincseket beszórták a többi kincs közé s az idegen nőt elment megnézni a király költője, az ország nyugodt-vérű, mélylelkű dalnoka.

És a király ott ült gránit trónján, gondolatokba merülve, szórakozottan nézett maga elé. Egyszerre csak, mintha fürgeteg szakította volna fel a nagy függönyt, futva, mint egy riasztott vad, lépett be rajta a költő. A király rászólt:

— Mit jelentsen ez, így kell királyod elé lépni?

— Óh, felség, bocsáss nekem, átkozott parancsodat teljesítettem, de minden, mi az enyém volt: üdvöm, boldogságom, fenséges lelkem nyugalmát, azt mind elveszítettem.

— Te örült vagy, — szólt a király — s börtönbe dobatlak.

— Óh, felség, dobass lángsirba engemet, égettesd meg testemet, hogy feledni tudjam azt a két szemet.

— Hát ilyen varázshatalmu lenne az a nő?

— Óh, felség, most látom csak, hogy költő nem vagyok, mert nincs szavam, mert nincs hangom s agyamban nincs gondolat, hogy csak szegényes szavakkal is, de el tudnám mondani azt, amit, mint látod, nem tudok.

— Együgyű vagy, azt látom s megváltoztál, azt elismerem. De mi okozta e változás okát?

— A szeme.

— Semmi más?

— A hangja még.

— Hadd halljam, minő a szeme?

— Álmosnak tetszik, felség, ha rátekintesz, de ha meleg tüzzel kilobban, azt hiszed, egyszerre ezer fáklya fénye perzselően szur feléd. Óh, felség üttesd le fejemet

s meglátod, e két szem fényét benne akkor is megleled. Irtóztató áldás látni e nőt, mert a gyöngyörnek királyi élvezete, de aztán, aztán a pokol fájdalomát érzed s lelked fázik és ég egyszerre.

— De hát mit érzesz?

— Ha két szemére gondolok, Számum perzselő viharja lobog át lelkemen s felgyújtja belsőm oly égetéssel, mintha a világ összes napjai tüztáborukat szégyen testembe tették volna át, hogy egy izzón égő kinhalással belőlök égjek el.

— Hogy megégtél, azt látom. Szavaid láva módjára ömlenek, de nagy rajongásodban mégis adós maradtál nekem egy felelettel.

— Parancsolj felség.

— Minő a hangja, ezt nem mondtad el?

— Oh, felség, csak az angyaloknak lehetnek ilyen csodacsengengetyűi, melyek olyan varázslatos hangon tudnak szólni, mintha e nőnek bűbajos orgánuma csengve kiejti a szavakat. Melódiát-melódia után hallasz fel-támadni s a hangszerek legfinomabbjai játszanak sóvárgó fülednek édes dallamokat, amelyekből te nem értesz, nem hallasz mást, csak azt, hogy bensőd megtelik egy oly érzeménnyel, mely mássá, hatalmasabbá tesz tégedet. Oh, felség, míg hangját hallod, lelked titokzatos mezőkön száguld át, melyeken piros virágok nyílnak, fehér orgonák illatoznak s a gyöngyvirágok rázzák csilingelő kis kelyhüket. Oh, felség, ez a hang mindent felidéz, mindent, mi emberi s mindent, mi emberfeletti. Alomvilágok születnek meg benned és bensődben édes, mesebeli vágyak ébrednek és te az istenséghez érzed közel magad, mintha valaki az élet köznapi porából fölemelt volna oda, ahol csak ez a két szem fénylik s ahol csak annak a csodás hangnak a muzsikája hallszik.

— Látni akarom ezt a nőt! — szólt a király.

— Oh, ne kívánd ezt, felség.

— Hogyan, te fickó, irigy vagy talán?

— Dehogy, felséges ur, irigység kigyója nem marja az én lelkemet, de jobban szeretlek önmagamnál s meg szeretnék óvni attól, amitől nem óvtam meg magamat.

— Gyermebeszéd, — szólt a király s parancsot adott, hogy vezessék eléje az érdekes foglyot. A költő leült a trón zsámolyához, szerencsétlen fejét kezébe rejtette s ott ült, várt és egyre várt. Egyszerre csak felemelte fejét, egész festében remegett és így szólt:

— Ő jön!

— Honnét tudod ezt? — kérdezte a király.

— Nem hallom, de tudom. Nem látom, de érzem. Ő jön, itt van.

Ekkor szétnyílt a függöny s az udvarnagy karján belépett a messzi, távoli ország királynője, a legujabb rabnő. A király leszállt trónjáról és eléje ment. Az udvarnagy pedig elvezette a szegény költőt s magára hagyta a királyt s a királyi nőt. És szólt a király:

— Te ismeretlen, te, aki ismeretlen világból, ismeretlen érzésekkel először léped át házam küszöbét, légy üdvözölve általam.

— Köszönöm, hogy házádba fogadsz, — felelt a nő — pedig nem ismersz, még a nevemet sem tudod.

— Ez mind igaz, de vágytam utánad, mert sok szépet hallottam rólad s a nevedet azt majd megmondod magad.

— Néra a nevem. Oly országból jövök, hol mindenki önmagáért küzd s ahol a mosolyt nem ismerik.

— Ugy légy üdvöz nálam s királyi lelkeimmel majd odahatok, hogy te az én házámban mosolyogni megtanulj.

— Hiába lesz minden fáradságod, mert az én lelkem más, mint a tiéd.

— Tudom, hogy más vagy, mint én, tudom, hogy egy más világ királynője vagy s érzem, hogy hideg és kegyetlen vagy hozzám, pedig te más vagy előttem, mint a többi nő és már híred, mire hozzám eljutott, aransugárral vont a szépséges alakod. Két hirnököm is beszélt rólad, azért vágytam, hogy szemtől-szembe lássalak, hogy megtudjam, vajjon igaz-e, hogy jöhet az ember életében pillanat, mikor lelkileg teljesen újjászületik.

— Nagy dolgokról beszélsz, király — szólt Néra.

— Lehet, — felelt a király — de a te lelkedben is nagy erő lakhatik, mert szemed csodálatos fényrel ragyog s most látom csak, ha téged nézlek, hogy két hirnököm egyformán volt együgyű és szükszavu.

— Miért, mit mondtak rólam?

— Fecsegték üres szavakat külsődről, de mélységes szemed mélyén ülő lelkedről nem beszélt nekem egyik se.

— Mit beszélhetett volna, hisz egyik sem ismeri azt, ahogy te sem ismered.

— De én meg akarom ismerni, föl akarom szítani s magammal akarom ragadni, hogy az enyém legyen az.

— S hogy képzeled ezt elérhetni?

— Érzéseim által, melyeket sóvárgó lelkemmel te elébed tárok, izzó szavaimmal neked elmondok, hogy érezd e szavak lüktetésén át, hogy mily meleg az az érzés, mely királyi lelkemben lobog s mely csak téged óhajt, csak te utánad vágyik.

— Én nem hiszek neked, — felelt Néra.

— Adj időt és alkalmat, meggyőzlek én. Husz évesnek érzem magamat, hogy téged látlak s a virághozó tavasz ifju ereje tölti be lelkemet s meleg lehével járja át bensőmet.

— Szokványos szavakat beszélsz, — szóló Néra s épp olyan vagy, mint a többi férfi.

— Nem, nem, ez nem igaz, én király vagyok s az én királyi lelkem te érted egy ujszerű lángban lobog, te csodaszemű asszony. Higyj hát nekem és nézz le rám, hisz boldogtalan lelkem te elébe térdel, te mosolynélküli lélek, te élő csoda.

Ezzel a király levette fejéről a koronát, letérdelt Néra elé és csókjaival borította el annak piciny kezét. És várt, hogy Néra szóljon hozzá. Az hidegen nézett le rá s csak annyit mondott:

— Látod, király, nem a koronás fő, de a nő a szuverén.

Ezzel sarkon fordult és magára hagyta a gyenge, térdeplő királyt.

Néra

Hajnal felé járt az idő, mikor Néra elhagyta a királyi palotát. Az öreg királynál volt s vigasztalta annak magános óráit. Lelkében gyűlölte az öreg királyt, de gyermekes sóvárgással vágyódott a drágakövek és a gyöngyök után, melyeket az öreg király koronként neki adott. Szemében ilyenkor mindig két tűz fénylett; az egyik a hideg megvetés tüze, mellyel nézte a vénhedt király vágyódását s a másik, amellyel ezt elnyomva, mindenek felett csillogott s amely égő színnel tekintett a drágakövek felé.

Most egy diadémot kapott s gondosan betakarta fejét kendővel, úgy, hogy csak sötét szeme látszott ki arcából. Sietve ment hazafelé a magános úton s átszelte a közeli pagonyt, hogy rövidesen a mezőre érjen. Színes sávokkal tarkítva az ég buráját, ezalatt eljött a hajnal. Néra kiért a mezőszélre s ott a babérfák mellett egy fához dőlve, egy fiatal pásztorfiut talált, a nyája még összebujva pihent egy fa tövében és csak egy-két bégetés jelezte ébredésüket.

A fiatal pásztor köpenyébe burkolódzva úgy állt ott a fa mellett, mint egy üde szobor. Mikor meglátta kőzeledni Nérá, fölemelte fejét és csodálkozva nézte a közelgő nőt. Azt hitte, hajnal tündére jön felé, aki ledobván magáról az éj rejtélyét, annak sötét színéből

csak fekete hajának koromszínét és mély szemének fekete csillogását tartotta meg. Az ifju megvárta, míg Néra közelébe ér s akkor mint egy éhes ember az ételdus tál felé, eléje nyújtotta kezét:

— Te sötétszemű őz, hová suhansz a hajnali órán, a hajnal még csak most ébredesz s te piciny lábaddal már is levered a mezők füveinek hűvös harmatát.

Néra megállt és nézte a fiatal, erős, szép pásztorfiut. S az egyre csak beszélt hozzá, egyszerű szavakkal, amely mint egy fáklya lángja ott égett a pásztorfiu sóvár szemében. S Néra szólt:

— Fiatal pásztor, én téged még sohasem láttalak, miként kerülsz éppen ma elémm?

— Te szép fehérnép, — szólt a pásztor — messze tájról jöttem én ide, mert úgy mesélték tul a hegyen, a messze városokban, hogy e vidéken van egy király s birtokában egy királyi nő, kit csak látni is többet ér, mint ölelni e hitvány föld összes többi asszonyait. A monda szerint Néra e nő neve s ha ösztönöm nem csal, én látni fogom e királyi nőt!

Néra ezelatt leoldotta fejeéről a fátyolt s diadém-ékes gyönyörű homloka ott tündökölt az ifju pásztor előtt.

— Nem csalódtál, — szólt — meglátod őt!

Örömmujongva kiáltott a pásztor:

— Óh látom, hisz egész lényem azt mondja nekem, te vagy Néra, te vagy a királyi nő, kiről regéképpen szól a hir szava, hogy szépségét méltán kifejezhesse. Mikor már jöttél, szívem dobogása elárulta nekem, hogy te jössz s amikor megpillantottalak, akkor tudtam, hogy a regék tündéralakja, Néra, az te vagy. Hosszu heteken át jártam ismeretlen földeken, hogy eljőve ide, téged csak egyszer is lássalak. Nem

élt az életem mind e percig, de most él a jelen s végtelen gyönyörűség nekem, hogy ezt megérhettem.

Néra csudálkozva hallgatta az ifjut s egyre nézte annak vágyódó fényben ragyogó szemét.

— S ezért jöttél hosszú utakon, hogy ezt elmondod nekem?

— Ezért.

— És ha én most elmegyek s nem látsz soha többé, nem bánod meg fáradságodat?

— Oh, hogy bánnám meg, — szólt a pásztor — hisz többet értem el, mint reméltem én. Hisz nemcsak láttalak, de hallottam csodás hangodat, amely oly egészséges teszi azt a szép alakot, melyet rólad alkot a képzelet.

Néra az ifju pásztor vállára tette kezét s lágy hangon szólt:

— Te más vagy, mint a többi ember, forróbb a szavad s vágyóbb a szemed. Te benned nem köznapi sóvárgás él, de valami nagy, hatalmas erő, mely engem meghat és magával ragad.

— Oh, mondd, Néra, tetszem én neked?

— Talán, hogy úgy mondjam, lehet, sőt mondhatnám, — igen!

— Néra, légy az enyém! — kiáltott az ifju s magához ölelte Néra királynői fejét.

— Mit akarsz, — szólt Néra — hisz a hajnal már bibor szemével pislogat felénk.

— Téged akarlak, Néra, senki másat!

— Nem, ez nem lehet, — felelt Néra — rám kémlel a mezők nyílt világa.. .

— Ne féld a természet tiszta birodalmát és csak rám hallgass, Néra, senki másra.

Ezzel még jobban magához szoritotta a királyi nőt.

— Bocsáss, én félek tőled!

— Miért félnél, Néra? Hisz egyedül vagyunk!

- Mert te erős vagy és erőszakos.
- Oh, dehogy, Néra! Lágy, gyöngéd és simulékony.
- Mondd, mit akarsz?
- Hallgass rám.
- Szavad meleg és hizelgő.
- Ne játssz a szavakkal most, jer velem.
- Te szép szemü fiu, hová?
- Jer, Néra! Jer a babérfák árnyas lugasába, hon-

nan csattogva száll fel a hurosszög, harmat nem száll ott a földre s gyöngé testedet gondosan betakarom! Jer, Néra! Jer a babérfák árnyas lugasába, egy új dalt tanultam, egy újszerűt, melynél szebbet nem daloltak még e földön s majd néked dalolom el mint legelsőt! Jer, Néra! Jer a babérfák árnyas lugasába s egy királyi dalt fogsz hallani, itt tanultam a természet lágy ölében, a hajnali szellő ébresztő idején. Nem régiszerű ez a dal, de esküszöm neked, csodaszerű és újkeletű, benne van a nagy, szabad világ hatalmas ereje s a mezők szindus pázsitának egész virágköltészete. Jer, Néra és érezni fogod, hogy egy nap, egy különös nap éled fel benned, amely csak abban a nagy pillanatban születik meg bennünk és lecsukott pilláinkon át egy villanásra látjuk csak annak érdekes fényét, mialatt isteni tüzzel perzseli egész bensőnket. Jer, Néra, ne veszszük az időt szóba-szöve, míg a csoda valóra váltva nincs s aztán ha csaltam és igazat nem mondtam, vezettess királyod elé s én haljak meg ifjan!

És Néra hajlott a szóra s a lugas alján egymáséi lettek a királyi nő és az egyszerű pásztorfiu.

A madarak mind, mind felszálltak a légbe s fölverődve, mélyre szállva, körülröpdösték a nász lombdisz sátorát s betöltve a titokzatos léget, rejtélyes nyelven dánolták a boldog szerelem dalát.

Állni látszott a perc, bár az idő haladt és Néra

is föleszmélt, mikor az ébredő nap szétszórta az arany-sugarakat. Magához vonta a fiatal pásztor fejét, mélyen nézett a szemébe és szólt:

— Én hősöm, én daliám! Én királyom, nem hazudtál, de érzem, tudom, hogy minden szavadból az igazság hangja cseng elő!

— Néra, meg vagy elégedve velem? — kérdezte a pásztorfiu.

— Oh nagyon, hiszen ha visszagondolok, belátom, a te csókod volt az első, mely nem volt hazug és nem volt undorító. Mert éreztem, hogy szavaidon át cseng a szerelem titokzatos muzsikája, mely messze földről üzött téged erre, felém, hogy elhagyva otthonát és baráti kört, mint egy zarándok jöjj el ide a szerelmedet nékem áldozva, magadat áldozd fel nekem. Nem, te nem csaltál meg! S annyi sok ember közül, kit csak a sors elém vetett, te voltál az első, ki elhozta nékem igaz szerelmét. Látod, mikor megcsókolált, azt hittem, kering velem a világ, aztán elsötétül s az egész eltűnik s én a te ajkadon át egy új világba ébredem. Egy új világba, amelyben csak édesszirmu virág lakik s az beborítva mindent, egy nagy násznyoszolyává alakítja át a hegyet és völgyet. S e fölért keringünk mi, a balzsamos légben, mint a szerelmes méh-királyné és ura, az egyetlen, boldog szerelmes him.

— Oh, Néra! boldoggá tett szavad!

— Boldog is lehetsz, mert én is az vagyok. Mert csókod lángja új asszonnyá avatott. Emlékezz csak, a csók hevében meg is haraptam az ajkadat, de nem a fájdalom volt ez, hanem a gyönyör, mert azt hittem, ezer és ezer hangya zibongva kél át tagjaimon s a perzselő nap sugaraival égeti egész testemet. És éreztem a csók percében a nagy, a szabad természet ős-

erejét fellobogni lelkemben s annak az örökké friss, üde nagy világnak szabadságát megjeleni előttem, ami mind-mind el volt zárva eddig előlem. S mindezt te idézted fel bennem, te, egyszerű pásztorfiu, mindezt, amiből semmi sincs meg ott a nagy palotákban, csak egy fullasztóan unott, márványfalak közé szorított levegő. Csak most látom át, milyen semmit erőbb a gyöngy az igazi gyöngyörnél s milyen senki egy koronázott király egy igazi férfinál!

Ekkor babérágat tört le Néra s azzal font koronát a pásztorfiu dusfürtü fejére. És szólt:

— Látod, megkoronázlak tégedet, mert benned királyi lélek lakik; mert nem lehet az senki, aki eljön egy messze, ismeretlen tájról és felleli azt, akít keresett. S még hozzá, ami legritkább a földön, boldoggá tudta tenni azt a nőt, kit álmaiban megszeretett. Látod, ifju, ha most innen én tovább megyek, nem lesznek többé előttem gyűlöltek a sors és az emberek, mert úgy mondják: a boldogság egyszer mindenkinek kijár s ezt te meghoztad nekem már. És higj nekem, ha most, e percben így eszembe jut életem és végigtekintek az általam ismert embereken, akkor undorral gondolok valamennyire és szeretettel csak te reád! És bár sokszor érintett engem királyi palást, mégis e nagy urak tömegéből nem maradt vissza egy se s egészen multam emléktelenül szertefoszlik s mindabból, amit nekem idáig az élet adott, nem marad meg számomra semmi más, csak a te csókod, csak a te ajkad ize, te ismeretlen, te fiatal pásztorkirály!

A nap ekkor már magasan járt az égen és Néra tovább ment az uton.

Az öreg király

Fáradtan pihent selymes nyugágán az öreg király. Nem érdekelte semmi és nem törődött semmivel. Nem volt benne életöröm annyi sem, mint amennyit a késő őszi napsugár csókol a földre. Összedugták fejüket a bőlcek, hogy miként vidámitsák fel öregvő urukat, hogy csaljanak csillogó fényt bágyadt szemébe és hogy öntsenek új lelket öregvő szívébe. Nagy határozatot hoztak:

»Jöjjenek elő a ráolvasók, a javasasszonyok, a szemfényvesztők és a bűbájoskodók és kövessenek el mindent, ha kell ördögöt idézve, szellemet csalogatva, sántánt invitálva, csak a király legyen üde és mosolygó-szemü.«

Volt is erre csel-csal, hókusz-pókusz és zenebona a király körül, de ő megvetően nézte az egész zürzavaros komédiát és még csak mulatságot sem szerzett neki a nagy felvonulás.

De annál nagyobb vigságára volt mindez a bolondnak, ki a bitorlépcsős nyoszolyának lábainál üldögélt. S a furcsa szertartások érthetetlen szavaiba kacagása mindegyre csak belesendült. Végre az egyik jós, ki furcsa jelekkel ékesített sárga könyvből olvasgatott fantasztikus mondatokat, megunt a bolond vihogását és rákiáltott:

— Hé, te féleszü, ha nem tudnám, hogy bolond

vagy, úgy megráznám üstöködet, hogy elment eszed visszajönne!

— Oh, uram, — felelt a bolond — ahhoz, hogy valakinek elmenjen az esze, feltétlenül szükséges az, hogy előzőleg lett légyen volt, de ahol sohasem volt, onnét se el nem megy, se vissza nem jő. Ezért nagy tudósom, mi ketten lényegileg egyformák vagyunk, mert nekem, amint te mondod, volt, de elment, neked pedig, mondom most én, nem ment el, mert sohasem volt!

— Tartsd a szádat, különben fejedhez sujtom könyvet!

— Oh, tudós uram, ne az én fejemet üsd azzal, de a sajátodat, mert te nem tudod, hogy mit kell tenni és tudatlanságodat rejtélyes szavak segélyével akarod megoldani. En, aki tudom, hogy itt mit kellene tenni, látod, inkább hallgatok.

— Ugy, felelt a jós — tehát te vagy az a mesebeli bolond, aki hivatva van arra, hogy a bölcsek és a jósok helyett mondjon okosat!

— Tudod-e, jós uram, ha nagyon sok bölcsek és jók összedugja koponyáját, rendszerint abból jön ki a legnagyobb bolondság. De ha a bolondot hagyják beszélni, az nagyon gyakran kimondja az igazat.

A tudósok nagy nevetést csaptak erre.

— Mit zajongtok? — kérdezte ekkor fáradt hangon a király.

— Oh, felséges ur, — szólt az egyik bölcsek — a te bolondod megoldotta a nagy rejtély nyitját, amellyel mi téged emberré akarunk tenni.

Nagy nevetés támadt újra a teremben, mindegyik kacagott, csak a bolond maradt komoly. Az öreg király föltámaszkodott könyökére és úgy nézett le emberére.

— Nos, fiam, mit tudsz az én számomra te?

— Esküszöm neked, felség, gyógyulást tudok s ha rám hallgatsz, oly fiatal leszel, mint a tavaszi fű, mely zöldelve üt elő a bokrok közül.

— Nos, halljuk. Hogy akarsz ifjúvá tenni engem?

— Oh, felséges ur, — szolt a bolond — nem kell ide óbégatás, sem zagyva ceremónia, de megfogadva az én szavamat, hivasd ide Nérát, ha csak annyi élet van is tagjaidban, mint a vastag hamu alatt haldokló gyenge parázs tűzében, úgy egyszerre fellobbanik élted egy új, nagy lángolással s elfeledve but, kort, bajokat, egy levontelélek vidámságát érzed csak, amely neked új életösztönt ad s életed új fejezetének kezdetét hirdeti.

— Jól van, bolond, — szolt a király — de először emlékezz vissza először arra és valld be, mióta vagy bolond?

— Mióta Nérát láttam, — ennyi a felelet.

— Ugy, — szolt a király — s most örökségedet rám-hagyni készülsz?

— Dehogy, felséges ur, de ami rám méregképp hatott, az hozza meg neked a gyógyulást.

— Nem bánom, — szolt a király, menj és hívd el őt.

— Azt nem, felséges ur, sőt kérni akartalak, hogy a játékból hagyj ki engemet.

— Miért? Ezt nem értem.

— Mert én többet vesztettem el e nő miatt, mint amit valaha visszanyerhetek, hisz jól tudod, elvette az észemet. Hisz azóta mint egy nyugtalan bolygó láng lobogok s magában az életben sem lelem meg helyem. Van elég szolgád, felséges ur, küldj eléje egy párt, hogy hívják fel őt neked s aztán láss, tapasztalj s légy újra fiatal.

— Mit szóltok hozzá, — szólt a király. — Most milyen szépen beszél ez a bolond.

— És ha mélyen halgatok, — szólt a bolond — úgy magamban még szebb gondolatokat forgatok. De ha a szó csapodár szárnyaira bízom őket, egyszerre mássá, idegenné és kopottá vedlenek azok. De, jó uram, hogy visszatérjünk, hidd azt az egyet el nekem, hogy a te bolondod okos tanácsot ad most neked, mely tanácsot nem idézték jósjelek, vagy sárga irások betüi közül, hanem az élet, az igazi, a lüktető élet szava mondja ezt s én általam üzeni neked. Ezért kérve-kérd meg Nérát, hogy jöjjön el ő ide s te e tengerszemű nőnek nézz mélyen a szemébe. S ami varázslatra a nő szem csak képes, e ritka fényű szempár biztosan megteszi azt s magános lelked kihalt érzései felloboznak benned, hogy új emberré téve téged, tűzvér keringjen öregvő tagjaidban. Dalnok leszel te még, öreg király, meglásd, fiatal, bohó dalnok, ki holdsugárból s csillagfényből akar majd tündöklő koszorút fonni Néra finom homlokára, hogy azt, mint álmok királynéját s az emberi vágyak legszebbikét lássad élő alakban magad előtt.

— Hozzátok elő gyorsan ruháimat — szólt a király. Diszes köntösökbe akarok öltözni, mert méltó akarok lenni mindama csodákhoz, melyekről nekem ez a bolond beszél. És egy követem most sietve menjen Nérához el és nevemben térdet hajtva előtte, kérve-kérje őt, hogy eljőve hozzám, tisztelje meg szomorú házamat.

S a király parancsa mind teljesítve lett. Gyaloghintón jött el Néra a királyi palotába, melynek gazdag termeit jószagu füstölőkkel és bűbajos virágokkal tették illatossá s aztán felnyilt az ajtó s a király elé lépett Néra, aki magánosan ült a szőnyegdus keréveten s az öreg király bágyadtan emelte fel fejét s úgy

nézte a belépő nőt. S Néra gyönyörű volt ebben a pillanatban. Ezüst habszerű selyemruha fedte kedves termetét, sötét hajába kócsagtoll volt tűzve s finom homloka fölött aranyfonálon egy szem gyémántkő csillogott.

— Te vagy Néra, — szólt az öreg király — lépj közelebb, jer, hadd nézzek a szemedbe s ha igaz az, hogy csodaszerű erő lakik benned, úgy bódíts el engemet.

Néra közelebb lépett a királyhoz, vállára tette kezét és gyengéden szólt:

— Te meséket keresel. Király, én pedig élő alak vagyok. Az első a fantázia játéka csak, a másik a lüktető vér műve. Nézd, vagy él még benned a vágy, hogy önfeledten keresd a nőt, hogy forró csókkal magadhoz ölelhessd őt, vagy eltűnt lelkedből ez a gondolat s akkor nincs a világnak olyan asszonya, aki ezt a vágyat benned újra életre hozhassa:... Csókold meg szépen a kezemet.

— De Néra, hová gondolsz, hisz én király vagyok.

— Most nem játszunk királykodást, most ketten vagyunk csak, te a férfi s én a nő... csókold meg a kezemet.

S az öreg király megcsókolta Néra kezét.

— Milyen finom kezed van, Néra.

— Na látod.

— Igazad van, — szólt a király — és ime, most látom csak, mint a topáz selymes fénye, szemed oly melegséggel ragyog. Oly melegséggel, mintha egy édes világnak csodatűzü napja ragyogna benne, amely mást mond, mint azok a hideg szavak, melyeket tudós férfiak hirdetnek naphosszat nekem. Igen, Néra, a te szemed édes rejtélyeket hirdet, amelyek oly messze, oly távol vannak az én hideg életemtől, amelyből éppen az hiány-

zik, ami neked minden mozdulatodban megvan, az édes, a kedves, izgató melegség.

S most Néra szólt:

— Felelj, király, tetszem-e néked?

— Minő kérdés, hogy kérdezhetsz olyat, amit jól tudsz és érzel is.

— Csak azért, mert szép szavakba öntve szeretném hallani, ha igaz, hogy tetszem neked, mit tennél értem, hogy elérjed azt, hogy megnyerhesd tetszésemet.

— Oh, mindent megtennék, Néra, — szólt a király — mit ember csak megtehet, sőt talán most csodaerő kelne át tagjaimon, s oly meseszerű dolgot váltanék valóra, amit még sem én, sem más nem tett meg soha, mind csak azért, hogy megnyerve tetszésedet, birjam szerelmedet.

— S mondd, király, mi volna az?

— Nézd, Néra, Aladdin kertjét meglopom teérted, hol a smaragd-fák s rubin-bokrok állanak, s drága bokrai közt aranymadár dalol. Eltanulom a dalt a rejtélyes madártól, s egy ezüsfátylu holdsugaras éjszakán, zárt ablakod előtt én dalolom el a titokzatos dalt neked, hogy felpattanva záros ablakod, te megjelenj ott, s én téged birjalak. Bülbül-meséket dalolok majd neked, melyek álomdalszerűen elbódítanak, s ez önfeledt álmom ébredése új álmoknak boldog kezdete lesz majd. Jer, ülj ide, Néra, mellém s egyszerű szavakkal hadd mondjam el még, amit mondani akarok. Te tetszel nekem, Néra, s én téged szeretlek csak.

— Ugyan, király, hiszen magad sem hiszed komolyan, amit mondasz.

— Miért, hisz nekem is van jogom szeretni talán?

— Vigyázz, király, nem jog korlátozza a szerelmet, de belső érzés fakasztja azt.

— Én tudom, mit érzek, — szólt a király — s minő melegség éget, ha rád gondolok, mert csodatevő szemed új érzemények közé sodort engemet, s e forró melegségtől szavak fakadnak fel ajkamon, melyek feléd szállnak s akarva, nem akarva, elárulják neked rejtett titkomat.

— Sugd meg e titkot nekem — szólt Néra.

S a király közelhajolva, ezt suttogta neki:

— Néra, Néra, esküszöm neked, magános lelkem rőzselángja ég, és úgy lobog föl bent a szenvedély, aminthogy a máglya lángja fellobog, melyet mardosva tép a vihar szét. Néra, Néra, esküszöm neked, varázscsillag a te szép szemed, mely engem egy új világba vezet. Egy új világba, melynek rejtett kertje van, s e rejtett kertbe vágyom érni el, forró levegő vár itt én reám, s az édes tűznek minden gerjedelme, melyet eddig elrejtett előlem a magány. Látod, Néra, hogy szakad fel dalom, melyet ha csüitanék is, egészen soha el nem altathatom. S látod, ha visszagondolok a multra, mikor nem ismertelek, most belátom, hogy akkor én nem is éltem, de most, hogy itt vagy, s szemed bársonyosan fénylik, hidd el, Néra, az eszemet féltem. Ki tudja, holnap tovatűnsz már, s én többé sohse látlak... Összevonva a multat a jelennel: Néra, Néra, örökké imádlak.

S a király forró csókkal magához ölelte a csodaszemű Nérát, s az egyszerű bolondnak igazzá vált jóslata: a bűbajos Néra újra ifjává s még egyszer boldoggá tette az öreg királyt.

Az égő máglya

Az udvarnagy mély meghajlással jelentette a királynak:

— Fel van rakva a máglya, felséges ur, csak parancsodat várjuk, hogy elővezessük az elíteltet, aztán felgyujtva a máglyát, porrá égessük őt!

Az öreg király fölállt s görnyedt testével botra támaszkodva kívánczorgott a nagy udvarra s ott szembe a máglyával leült a kőlábakon nyugvó karosszékbe. Kisérete nyomon követte s félkör alakban telepedett le a király körül, hogy tanuja legyen a nagy látványosságnak.

— Ki az elítelt? — kérdezte a főudvarnagytól a király.

— Egy ifju, — ez volt a felelet — aki vakmerően palotád rácsos ablakához osont és egyik rabnód után vágyakozva, édes szavakat suttogott!

— Elég, — szólt a király — hozzátok elő és porrá kell égetni!

S a király parancsát gyorsan teljesítették s a poroszlók és a hóhérlegények elővezették az elíteltet. A fölkelő nap éppen rásütött az ifjura s rózsás szinnel borította be arcát, mikor az a kürtszó és a dobpergések között elszánt, biztos és nyugodt léptekkel közelgett a máglyához, hogy ott tűzhalálát lelje. Ellépdelt a király előtt is, de úgy tett, mintha nem is látná azt.

A király rákiáltott:

— Fickó, nem tudsz köszönni nékem? Hisz én vagyok urad, az élet és halál ura.

— Nagyobb ur elé készülök én most, — szólott az ifju — s így nincs időm rád még csak gondolni is.

— Ugy, — szólott a király — majd ha égni fogsz, rám gondolsz akkor még!

— Oh, felség, hidd el nekem, utolsó gondolatom nem tefeled fog szállni!

— Időd lejárt, — szólott a király.

— Ere a poroszlók megragadták az ifjut és feltették a máglyára s odakötözték annak oszlopához. A király jelt adott, a kürtök felriadtak s rémesen peregetek a dobok, mire tüzcsóvákat dobtak a máglyára. A lángok fellobogtak s falánkan emésztették a farakást. És fölverődve, fölcsapódva körüllobogták az egész alkotmányt s az ifju ott állt és várta a tűzhalált. Ekkor a lángok már feléje csaptaak s a fájdalom első metszésére az ifju mélyen felsóhajtott, mintha mélyről, nagyon mélyről szakadtak volna föl e sóhajhangok, pedig egy szó volt az csak, melyet ő átértzett és így idézett:

— Néra! Néra! Néra!

A király nevetni kezdett.

— Ugy látom, fickó, a lángok felpattantják az óva őrzött rejteket, melyből mint buborék száll felénk a szived mélyére sülyesztett nagy titok.

Az ifju nagy kinjában újra sóhajtott:

— Néra! Néra! Néra!

— Na, mit érzel, — szólott a király — mi fáj és hogyan, erő! dalolj nekem!

S az ifju így dalolt:

— Oh, Néra, szivemben ég arcod reliefje s lángszemednek varázsfénye perzseli agyam, ha van kin a tűzhalálban, úgy ezerszer nagyobb kin az, mely ben-

sőmet égeti. Tüzek árján, lángok fölött minden kinom félredobva, én csak érted jajgatok. Nem itt égek, de szemed révén égtem én meg tűzhalálban.

— Ez a fickó másról dalol, mint én kérdeztem, — szólt a király. — Hé, hallod, azt dalold, amit én akarok, mert én vagyok az élet és halál ura.

S én azt dalolom, amit én akarok, — felelt az ifju — mert az én dalomnak csak én vagyok az ura! Oh, szálljatok föl, oh csapjatok, ti mohó lángok, testemre föl, hogy megennyhitve benső kinom, porrá tegyetek. Oh, Néra, mint ahogy a kinzó lángok föllobogva szállnak én felém, úgy száll lelkem égő szóval, siró parázs zeneszóval tefeléd! Rözseláng volt az én lelkem, hogy felgyult az teérted és benne egy más világnak lángban égő képe élt. Minden lángnyelv új fájdalom s minden új kint szemed fénye okozott s e nagy kint csak életemmel olthatom. A szemed fénye volt az átkom, e szem volt az én halálom, mert minden lobbanása egy-egy máglyatűzre vonszolta a lelkemet. Oh, többször ölt meg ez a szem már engemet, mintha ezer törrel ezerszer öltek volna meg. De most a láng, lángotlánggra küldve, megöli a testemet s magába sziva, fölémészti azt a lángot, mely bennem égett s érted égeit egyedül. Egy jelenség vagy te, Néra, egy földiekkel játszó égi tünemény, kinek varázsa föllobantja még a holt lelket is.

Dühösen szólt most a király:

— Ez a fickó egyre dalol és fájdalmat nem érez semmit is.

— Oh, felség, — felelt az udvarnagy — nagyritkán születnek ilyen rajongók, akiknek a tűzhalál nem fájdalmat, de szabadulást jelent. Ha nem csalódom, ez ifju az ő sorukból való!

— Akkor az ő halála nem okoz nekem gyönyört —

kiáltott a király. — Oltjátok el a máglyát s vezessétek őt elém.

Erre nagysebtiben leöntötték vizes vödörrel az ágaskodó lángokat s a máglya felől nem szállt föl más, csak gőz, pára és füst. A poroszlók föloldották a halálra ítélt kötelekét s a félig összeégett embert odavitték a király elé. Nem tudott a saját lábán megállani, ezért a király parancsára vánkosokra ültették s égett sebeit olajjal és jóillatu kenőccsel enyhítették. Az ifju mindez alatt egy szót sem szólt.

A király megkérdezte tőle:

— Nos, fiam, nincs hozzám egy szavad se?

— Haragszom rád, felséges ur, — felelt az ifju — hogy nem engedted, hogy szép halállal haljak meg. Égő lelkem szomjuhozta ezt a halált s olyan jól illett a benső kinhoz a tűzhalál.

— Meggondoltam a dolgot, — szólt a király — te, aki olyan szívós és elszánt vagy, fordulj vissza a halál kapujából, és hogy bebizonyítsam neked, hogy mennyire megértettem pár pillanat alatt lényedet, ide figyelj.

Ekkor oda fordult a király az udvarnagyhoz és ráparancsolt:

— Öltöztess fel Nérárt legszebb ruháiba és azonnal vezesd őt ide.

— Óh, ne, felség, — esdett az ifju — csak ezt az egyet ne tedd velem. Nem akarom, hogy Néra lásson így, nyomorultan, így, betegen. Én szánalmat nem akarok és nem is kértem sohasem. De hogy így lássanak és szánalomra készítem azt, akiért a kinhalált felvettem, ezt tőled, király, én nem érdemlem.

— Bizd rám magad, fiam, — szólt a király — Néranak nem lesz oka szánakozni rajtad, mert királyi kegyem téged kedvel, nem személyedért, de azért, mert

van e játékban valami, ami engem érdekel, s tudni vágyom, hogy mily mély az a vágy, amely lelked mélyén fészkel.

Az udvarnagy elszietett s aztán nemsokára finom selymekbe öltözve jött Néra, az udvarnagy karján. Minden szem feléje fordult s ő oly szép volt, mint az esthajnal csillaga, oly szép volt, mint egy fekete hattyu, amely titokzatos vízi birodalmából jön elő, hogy bámulatba ejtse a köznapi életet élő embereket. Oly büszke volt, mintha minden nők királynője ő lenne, s oly szép volt, amilyen szép csak a nők legszebbje lehet. Megállt a király előtt s ránézett uralkodójára nagy, sötét szemével:

— Miért hivattál, felség?

— Ismered ezt az ifjut — kérdezte a király.

Ekkor Néra és az ifju összenéztek, szemük találkozott.

— Igen, — felelt Néra — e sóvár szempárt látam egyszer, mint egy csillogó fény, úgy suhant el ablakom előtt.

— E sóvár szempár, — szólt a király — jól jegyezd meg, kedvelt alattvalóm, kire királyi kegyem böküzien szór minden áldást és ajándékot, hogy sóvár lelke sóvár vágyát ő elérhesse!

Az ifju ezalatt nem szólt semmit, csak fénylő szemmel nézte Nérát, mintha bensejében egyszerre száz és száz máglya gyuladt volna fel.

— De mi az ő vágya? — kérdezte Néra.

— Téged birni — felelt a király.

— Oh nem, ne hidd, — kiáltott az ifju — csak téged szolgálni, Néra!

— Furcsa vágyaid vannak, ifju, — felelt Néra — hisz más világból való vagy te, s más világ az, ahol

én lakom. Az egyik kelet, a másik az nyugat, s e kettő sohasem találkozhat!

— Én csak egy világot ismerek, — felelt az ifju — amelyben te vagy a királyné, s a te hü szolgád az én vagyok.

— Nem félsz, hogy zsarnok királyság lenne az, amelyben ezer kin volna a jutalom?

— Oh, szavad csengése már jutalom, büszke homlokodat látni földöntuli gyönyör és lépteidet követni, óh, hidd el, Néra, ez volna mennyei boldogság nekem!

— S van-e kastélyod, birtokod? — kérdezte Néra.

— Oh, az van, — szólt közbe a király — azt mind én adom neki.

— De mit ad ő nekem? — kérdezte Néra.

— Van egy érzés, Néra, — szólt az ifju — mely az ember lelke mélyén lévő rejtett kertben él s ott nagyritkán kelti csak életre, titokzatos sejtelméit, hogy arany glóriával vonja be ennek a révén azt a nőt, aki felé vágyó érzésünk és minden gondolatunk sóváróva száll. Szent piedesztálon áll előttünk az a nő, akinek bűbajos alakja bennünk él, mert elmosódik, látod, a rohanó élet árján bu, öröm, csak egy marad meg számunkra és számotokra, ti nők, ti férfiak, az az érzés, melyet égő lelkünk fájdalommal küld az igazi nő felé. Oh, nézd, Néra, ne fujd el ezt a lángot, mely érted bennem most lobog, ki tudja, nem fordul-e majd úgy az idő, hogy keresned kell egy igaz, egy mélyen érző szívet, aki megadja majd néked akkor azt, amit az élet tőled megtagadott.

— Azt akarom, hogy egymáséi legyetek, örökre egymáséi — szólta a király.

Néra lehajtotta fejét s beleegyezően hallgatott.

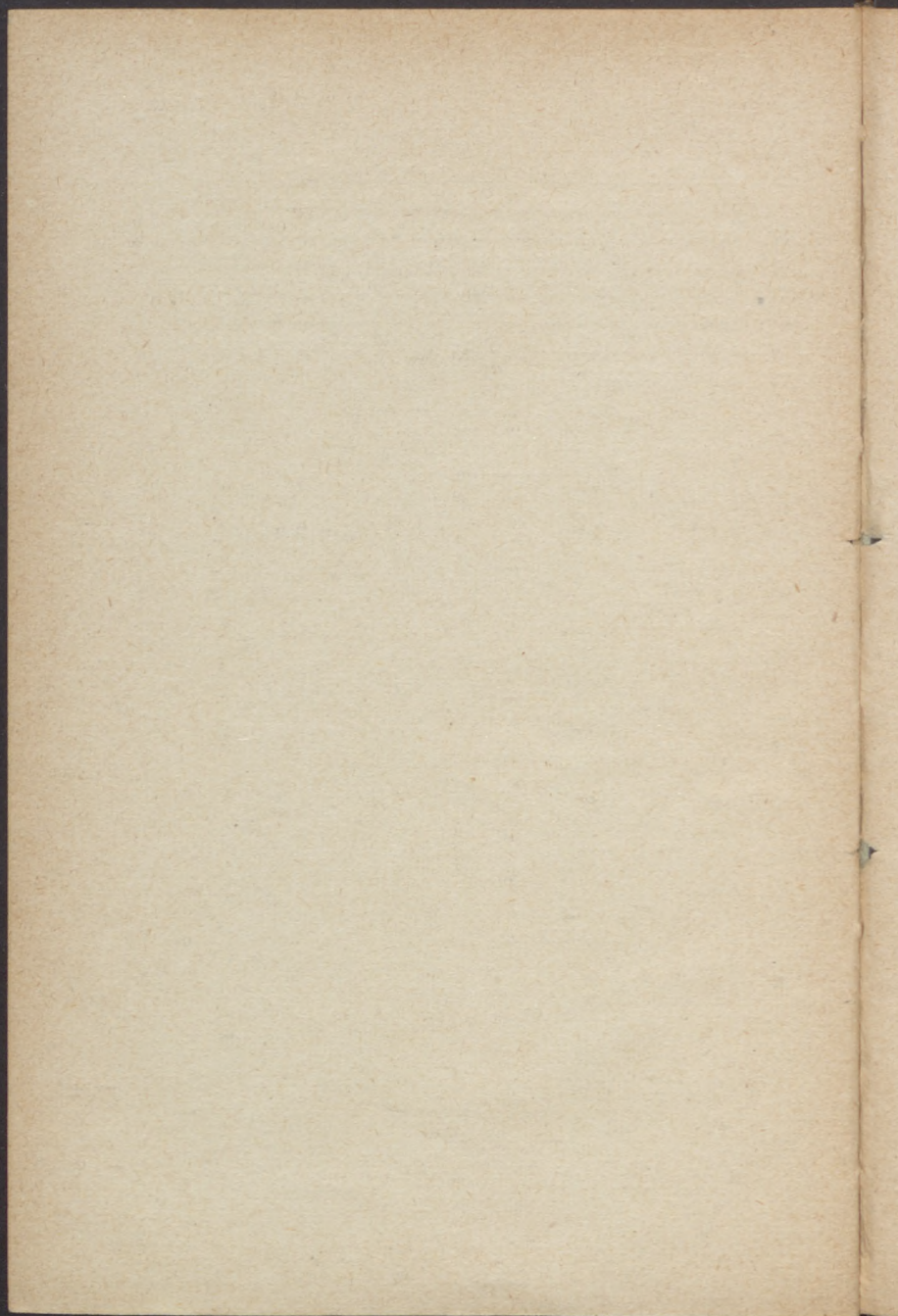
— Örökre, azt nem — szólt az ifju.

— Mért nem? — kérdezte a király.

— Mert én rabszolgává — szólt az ifju — senkit

sem teszek. De hadd szolgáljam én Nérát addig, míg hűséggel kedvére leszek, s aztán, ha megunt, s én többé részére örömet szerezni nem tudok, akkor, felséges ur, ~~lesz~~ egy hatalmas máglyát, azon égetiess porrá engemet, mint aki csal, mint aki gyilkol, mint aki elkövette a gaztettek legnagyobbikát, mint aki olyan alávaló volt, s a lélek egyetlen tiszta érzése helyett — szerelmet hazudott.

TARTALOM

A perc lelke	3
A csodálatos sziget	10
A furcsa dalnok	18
A színes rakéta	25
A mesebeli ifju	31
A rabnő	38
Az ifju király	44
A király és a rabnő	51
Néra	58
Az öreg király	64
Az égő máglya	71

Ifj. Hegedüis Sándor munkái:

Az óriások világa. (Tul a tengeren.)	2.—
Alakok a ködhomályban. (Elbeszélések.)	2.—
Déli fjordok. (Dalmátia álomképekben.)	3.—
Amerikai színek. (Tanulmányok.)	2.40
Beszélő éjszakák. (Husz elbeszélés.)	2.80
Az élve temetkező. (Dráma 1 felv.)	—30
Az összerelem. (Elbeszélések.)	2.—
A rádzsa. (Husz elbeszélés.)	2.80
A rab. (Fantasztikus dráma 3 felv.-ban.)	—30
Vesztett csata. (Regény.)	2.80
Narancsvirág. (Dráma egy felvonásban.)	—40
A réztornyú kastély. (Husz elbeszélés.)	3.50
A kalandor. (Szinmű 3 felvonásban.)	—80
Hanna. (Dráma 1 felvonásban.)	—40
A trombitás süvege. (Elbeszélések.)	—60
Az élet tüze. (Kelet regéje.)	—60

Sajtó alatt:

A lélekbuvár. (Regény.)	
Napütötte tájak. (Tropikus tájak.)	
Nyári rege. (Szinmű.)	

A szerzőtől már megjelent a Modern Könyvtárban:

136—137. szám alatt. A kalandor. (Szinmű 3 felvonásban.)	
505—507. sz. alatt. Az élet tüze. (Kelet regéje.)	

Krúdy Gyula: De Ronch kapitány csodálatos kalandjai. (225—226.)	—40
— Csurló és társai. (346—347.)	—40
— Első szerelem. (426—427.)	—40
Kuprin Sándor: Oleszja. (356—359.)	—80
Laperlőf Zelmá: Legenda a karácsonyi rózsáról. (230—231.)	—40
Lakatos László: A francia menyasszony. (243—244.)	—40
Lázár Miklós: Varieté. (401—402.)	—40
Lengyel Géza: A csodateremtő könyv. (174.)	—40
Lőrinczy György: Dejanira és más novellák. (189.)	—20
Mann Thomas: A boldogság akarása. (1.)	—40
— Tristan. (168.)	—40
— Kröger Tonio. (316—318.)	—60
Méray-Horváth Károly: Ritta meséi. (421—422.)	—40
Michaelis Karin: A veszedelmes életkor. Egy negyvenéves asszony naplója. (29—30.)	—60
Miklós Jenő: Este. (289—291.)	—60
— A két budoár. (395—400.)	—60
Nádat Pál: Bányadt mosolygás. (7.)	—40
Nagy Endre: A pólai győző. (210—211.)	—40
Nagy Lajos: Az asszony, a szeretője meg a férje. (77.)	—40
— Mariska és János. (298—299.)	—40
Nagy Samu: A kárpátokból. (Háborus visszhang) (493—495)	—60
Nansen Péter: Mária. A Szerelem könyve. (134—135.)	—60
— Boldog házasság. (141—142.)	—60
Papini Giovanni: Válogatott elbeszélései. (101.)	—40
Pilisi: A kárpáti harcokból. (464—467.)	—80
Pogány József: A meghódított Orosz-Lengyelországon keresztül. (490—493)	—60
Prevost Marcel: Asszonyi dolgokról. (327—328.)	—40
Radó Emauel: Pesti séták. (414—416.)	—60
Relle Pál: Örök emlékek. (342—345.)	—80
Renard Jules: A smokk. (277—281.)	1.—
Révész Béla: A völgyben. (23.)	—40
— A lárvá mögött. (60.)	—40
Ritók Emma: Négyen a tűz körül. (69.)	—40
Salom Asch: Föld. (Történet Orosz-Lengyelországból.) (456.)	—20
Schnitzler Arthur: Kódós lelkek. (156—157.)	—60
— A pástorfurulya. (192—193.)	—40
Sinclair Upton: Az elitét. (311—313.)	—60
— Az iparbáró. Egy amerikai milliomas életének története. (441—443.)	—60
Stendhal: San Francesco a Ripa. Vannina Vannini. A láda és a kisértet. (282—284.)	—60
Strindberg Agost: A Jarl. (368—369.)	—40
Szederkényi Anna: A csodálatos sziget. (190—191.)	—60
Szilágyi Géza: Ez Pest! (287—288.)	—40
— A háboru mellől. (454—455.)	—40
Szini Gyula: Stádiumok. (6.)	—40
— Vándortársa. (8.)	—40
— Napoleon szerelmei. (396—397.)	—40

Szomorj Emil: Komédia. (184—186.)	—60
— Sárossy, municiót! (457—459.)	—60
— Havasi gyopár. (463—470.)	—60
Tharaud Jérôme és Jean: Dingley, a híres-neves i.ó. (Regény.) Fcher Sándor fordítása. (477—480)	—80
Tolstoj Leo gróf: A Kreutzer-szonáta. (79—81.)	—80
Ujhelyi Nándor: Arisztokratizmus. (351—352.)	—40
Voss Richard: A molaravölgyi Adónisz. (319—320.)	—40
Wassermann Jakob: Nagy Sándor Babylonban. (206—209.)	—80
Wells G. H.: Tengerkisasszony. (324—326.)	—60
Wied Gustav: Circus mundi. (68.)	—40

3. Színművek:

Baláza Béla: Az utolsó nap. (A szerző arcképevel.) (321—323.)	—60
Eernstein Henri: A titok. (329—332.)	—80
— Utánami... (56—57.)	—60
Biró Lajos: Kis drámák. (13.)	—40
— A háboru. (222—224.)	—40
Burkhard Max: Clo méltósága. (180.)	—20
Calderon: Urnó és komorna. (161—163.)	—60
Capus Alfréd: A nyilsebzette madár. (113—115.)	—80
Csoknail Vitéz Mihály: A' özvegy Karonyóné. Gerson du Malheureux. (26.)	—40
Földes Imre: Nincs tovább! (129—131.)	—80
France Anatole: Történet egy szerencsés emberről, aki néma asszonyt vett feleségül. — Egyéb novellák. (160.)	—40
— Crainquebille. (173—179.)	—40
Garvay Andor: Becstelen. (11—12.)	—60
— A pénz. Egy szoba-konyha. (27—28.)	—60
— Víziónk. (232.)	—20
— Bent az erdőben. (253—255.)	—60
Györfi Ernő: Áldott legyél te. (296—297.)	—40
Hartleben Otto Erich: A Lori. (55.)	—40
— Farsanghétfő. (217—220.)	—80
Hauptmann Gerhart: Elga. (93.)	—40
— Es Pippa táncoll (Mese az üveghütaról.) (212—214.)	—60
Hegedűs Sándor Ifj.: A kalandor. (136—137.)	—60
Heijermans Herman: Ahasvér. (55.)	—40
Hofmannsthal Hugo von: A balga és a halál. (131.)	—20
— Tizian halála. Erkély-jelenet. (432—433.)	—40
Horváth Akos: Pompeji utolsó éje. (35.)	—40
Ibsen Henrik: Rosmersholm. (24—25.)	—60
— Hedda Gabler. (153—155.)	—80
— Kis Eyolf. (194—196.)	—60
— A trónkövetelők. (237—242.)	1.20
Kapos Andor: A tanító. (35.)	—40
Karinthy-Emőd: A vándor katona. Unnepesti történet. (439—440.)	—40
Lenkel Henrik és Szilágyi Géza: Májusi fagy. (51—52.)	—60

Maeterlinck Maurice: Szent Antal csodája. (21.)	—40	Biro Lajos: A sajtó. (45.)	—40
— Aglavaine és Sélysette. (98—99.)	—60	Bing Ede J.: A cserkészlet útmutatója. (301—307.)	—60
Németh Andor: Veronika tükré. (Legenda.) (266—267.)	—40	Boutroux Emile: A természetörvény fogalma a jelenkor tudományában és filozófiájában. (268—271.)	—80
Owen Harold és Vernon H. M.: A mandarin. (384—386.)	—60	Décsi Imre dr.: A nagyságos asszony idegei. (Kézikönyv ideges pestiek és más mindenki számára.) (407—410.)	—80
Pakots József: Egy karriér története. (403—406.)	—80	Endrei Gerzson dr.: Szemelvények a Koránból. (462—463.)	—40
Pathelin mester. (Bohózat a XV. századból.) Szerzője ismeretlen. (152.)	—40	Erasmus Rotterdami: A balgaság diosérete. (Erasmusz arcképevel.) (363—367.)	1.—
Rice Alice Hegan: A bagdadi vőlegény. (66—67.)	—60	Goldzieher Ignác dr.: Az iszlám újabb alakulása. (151.)	—40
Schnitzler Arthur: Mici grófnő. (34.)	—40	Haraszti Gyula dr.: Arany János. (123—125.)	—80
— Anatol. (47—48.)	—60	— Madách Imre. (128.)	—40
— Eleven órák. (84.)	—40	Harnack Adolf: A szerzetesség. (Ideáljai és története.) (53.)	—40
— A préda. (333—35.)	—60	Herford C. H.: Shakespeare. (353—355.)	—60
Shaw Bernard: Blanco Posnet árultatása. (140.)	—40	Hildebrand Adolf: A forma problémája a képzőművészetben. (15.)	—40
— A sors ember. (1.8—1.9)	—60	Hofmannthal Hugo von: A költő és a ma. Levél. (310—341.)	—40
Silmány Lajos: Az örök küzdelem. (78.)	—40	Kormányzósnom története. (Utópia.) (164—166.)	—80
Strindberg Agost: Számum. (55.)	—40	Kunfi Zeigmond: A másik út. A gyakorlati szocializmus köréből. (61.)	—40
— Pajtások. (102—103.)	—60	Lázár Béla dr.: Szinyei-Merse Pál. A pleinair festészet előfutára. Négy műmelléklet. (243—252.)	1.—
— Julia kisasszony. (167.)	—40	Lukács György: Esztétikai kultúra. (201—203.)	—60
Szederkényi Anna: A kőfalon túl. (18.)	—40	Mády Andor dr.: A háború és a béke szociológiája. (423—425.)	—60
Szemere György: A siralomházban. (122.)	—40	Méray-Horváth Károly és a magyar politika. (Politika és szociológia.) (71—73.)	—80
Szilágyi Géza és Lenkei Henrik: Májusi fagy. (51—52.)	—60	Nagy Sándor: Az élet művészetéről. (40.)	—40
Tolstoj Leo gróf: Az élő holttest. (82—83.)	—60	Neményi Bertalan dr.: A magyar nép állapota és az amerikai kivándorlás. (85—88.)	1.—
Tristan Bernard: Az apacs. (411—413.)	—60	Ostwald Wilhelm: Nagy emberek. (46.)	—40
Vernon H. M. és Owen Harold: A mandarin. (384—386.)	—60	— A tudomány. (106.)	—40
Vejnovich Ivo gróf: A napraforgós hölgy. (Egy velencei álom.) (198—200.)	—60	Pikler Gyula dr.: A lelki élet alaptörvényei. Az eszmélet helye a természetben. (Két alapvető tanulmány. (2.)	—40
Wedekind Frank: Hőstenor. (4.)	—40	Schiller Otto: Bevezetés a biológiai esztétikába. (143—149.)	1.60
4. Zenei művek:		— A szépség lényege és értéke. (387—388.)	—40
Csáth Géza: Zeneszerző-portrék. Bach, Beethoven, Haydn, Schumann, Wagner, Chopin, Grieg, Erkel. (74.)	—40	Schwarz Gusztáv dr.: Jogi napikérdések. (5.)	—40
Cserna Andor: Parsifal. Wagner Richard ájtatos ünnepi színijátékának teljes, kimerítő, élvezetes irodalmi és zenei ismertetése. Számos kottaidzettel. (348—350.)	—60	Szabo Ervin dr.: A tőke és a munka harca. (62—64.)	—80
Reinitz Béla: Dalok Ady Endre verseire. Új dalsorozat. E dalsorozat olcsósága páratlan a magyar zeneműkiadás terén. (31—33.)	—80	Szilágyi Géza: Könyvek és emberek. (104—105.)	—60
Romain Rolland: Beethoven élete. Mikos Lajos ford. Ez az első Beethovenról megjelent könyv a magyar irodalomban. (100.)	—40	Tolstoj Leo gróf: Az életről. (36—39.)	1.—
Schubert Franz: A szép molnáránny. Dalciklus. Lányi Viktor fordítása. A dallamok kottájával. (481—485.)	1.—	Varjas Sándor dr.: Az álomról. Freud álomelmélete. (256—258.)	—60
5. Tudományos és ismeretterjesztő művek:		Vér Mátyás: Anatole France. (France arcképevel.) (379—380.)	—40
Bergson Henri: Bevezetés a metafizikába. (9.)	—40		
Dr. Bibó István: Nietzsche. (Tanulmány) (501—504)	—80		

40

50

30

30

40

10

30

40

10

30

40

30

40

30

40

30

0

0

0

0

0

0

0

0

0

0

0

0

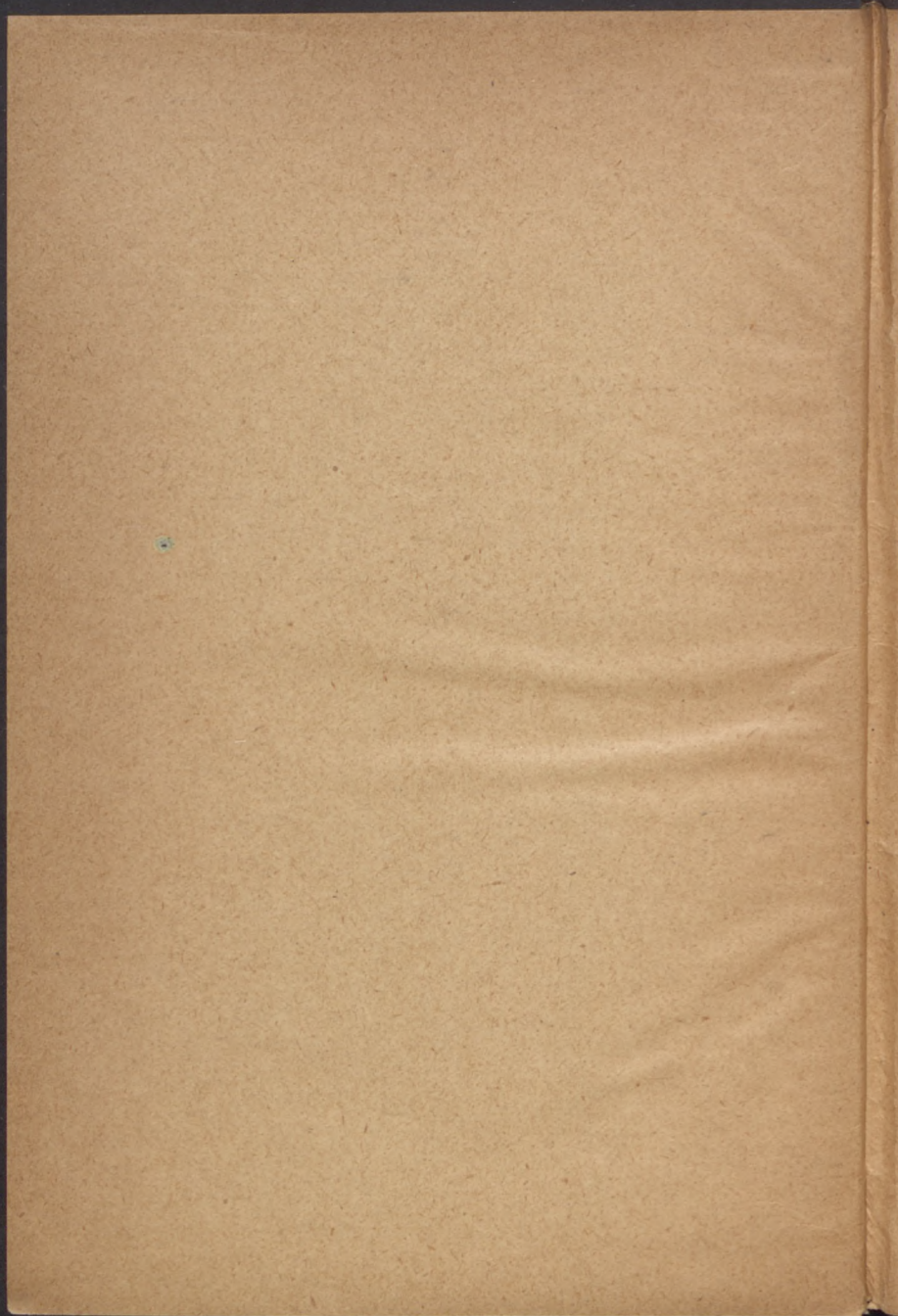
0

0

0

0

0

Modern

Modern Könyvkiadó

505-7

1